

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

рэгіянальная газета

18 ліпеня 2003 года

№ 29 (430)
Выходзіць па пятніцах

ПАНОС Тэлетыдзень

Навіны рэгіёну

Нашкодзіла маланка

МАЛАДЗЕЧНА. У сераду ўвечары ў час навальніцы гараджане, а таксама жыхары некаторых вёсак засталіся без святла і вады. Як сказаў намеснік начальніка аператыўна-дыспетчарскай службы Маладзечанскіх электрычных сетак Сяргей Мацюта, маланка трапіла ў лінію электраперадач, якая сілкуе горад. Непаладку ліквідавалі за 40 хвілін.

Ірына РАБУШКА.

Новы старшыня

АСТРАВЕЦ. У раённым аддзяленні Саюза палякаў Беларусі пасля таго, як адмовілася ад гэтай пасады кіраўнік Марыя Васілёнак, адбыліся змены. На чарговым пасяджэнні члены раённага аддзялення абралі новага старшыню – Марыну Тарарук. Да нядаўняга часу яна працавала ў дзіцячаюнацкім цэнтры, дзе вяла гурток польскай мовы.

Мар'ян ВЯНГРОЎСКІ.

Гарадь машыны ў Кальчунах

АШМЯНЫ. У аўторак у Кальчунах зламыснік падпаліў машыну, якая стаяла на вуліцы. Здарэнне адбылося ў 3 гадзіны ночы. Урон ад пажару – 4 тысячы долараў. Гэта другі падобны выпадак у Кальчунах. Першы раз падпалілі гараж 20 сакавіка ў 3.45. Агонь знішчыў машыну, новую секцыю, кухню, што знаходзіліся ў пабудове.

Ірына РАБУШКА.

Праблема застаецца

ВАЛОЖЫН. У Валожынскім раёне адсутнічае шэраг паслуг. Улічыўшы гэтую асаблівасць кіраўніцтва Дома быту пайшло насустрач прадпрымальніку Аляксандру Хвясько і дазволіла адкрыць на сваіх плошчах майстэрню па вырабу ключоў. А вось рамонтам гадзіннікаў, хімчысткай адзення пакуль што ў горадзе не займаецца ніхто. Па гэтай патрэбе людзі вымушаны ездзіць у Маладзечна ці Мінск.

Аддзел інфармацыі "РГ".

7 год за хабар

МЯДЗЕЛ. Да 7 год пазбаўлення волі прыгавораны былы старшыня Сырмежскага сельвыканкама. Ён абвінавачваўся ў спробе атрымання хабару за выдзяленне зямельных участкаў у вёсцы Малая Сырмеж (вёска месціцца непадалёку ад возера Нарач і там шмат "крутых" лецішчаў). У адным з двух выпадкаў фігураваў жыхар Маладзечна, у якога за такую паслугу старшыня патрабаваў 400 долараў ЗША.

Алесь ВЫСОЦКІ.

На ўсё жыццё – з песняй

СМАРГОНЬ. Адгучалі фанфары пятага рэгіянальнага фестывалю-конкурсу "Адна зямля". Трыццаць выканаўцаў з Астраўца, Ашмян, Вілейкі, Мядзела, Смаргоні і Валожына прынялі ўдзел. Усе без выключэння, як зазначыла журы, паказалі сябе добра. Песні не проста гучалі, яны ішлі ад душы.

Сёлета фестываль мусіў перамясціцца пад дах Дома культуры. Як арганізатараў, так і ўдзельнікаў, напалохалі зацяжныя дажджы, што каторы тыдзень запар паліваюць наш паўночна-заходні край. Але менш урачыстым фестываль ад гэтага не стаў. У глядзельнай зале амаль не было пустых месц. Іх занялі як мясцовыя жыхары, так і групы падтрымкі, што прыехалі разам з выканаўцамі.

Пачаўся фестываль, які адкрыла старшыня аргкамітэта конкурсу, намеснік старшыні Смаргонскага райвыканкама Святлана Шмыга ў 13 гадзін. А скончыўся позна ўвечары гала-канцэртам пераможцаў конкурсу. Нават не спецыялісту можна было заўважыць, што трапілі ў гэты спіс самыя дастойныя. Хаця інакш і быць не магло. Журы, якое ўзначаліла заслужаны работнік культуры Рэспублікі Беларусь Галіна Качалава, славіцца сваёй непадкупнасцю, што пацвердзілі і загадчыкі аддзелаў культуры, многія з якіх уважліва сачылі за ходам фестывалю і таксама выстаўлялі балы. А Галіна Балінская з Ашмянскага райвыканкома, якая стала ля вытокаў "Адной зямлі" і наогул падзяліла месцы паміж удзельнікамі двух узроставых груп гэтак жа, як і журы.

Кожны год, як адзін з заснавальнікаў конкурсу "Адна зямля", "Рэгіянальная газета" зацвярджае свой прыз. На фестывалі ў Смаргоні універсальны міксер "Алеся" дастаўся Святлане Пушкаровай з Валожына, якая вынесла на суд слухачоў песні "Вецер перамен" і "Тры крынічанькі".

Фота Марыны СЛІЖ.

Заўважаным у прадказальніцтве аказаўся яшчэ адзін заснавальнік конкурсу – "Рэгіянальная газета". Расказваючы пра падрыхтоўку да мерапрыемства ў папярэднім нумары мы змясцілі здымак Алесі Супрановіч з Вілейкі, што заняла на леташнім конкурсе трэцяе месца ў сярэдняй узроставай групе. Сёлета яна стала не проста пераможцай, а ўладальніцай гран-пры – каляровага тэлевізара. Дарэчы, дастаецца галоўны прыз фестывалю віляйчанам другі год запар.

Добра паказаў сябе Маладзечанскі раён, заняўшы прызавыя месцы адразу ў трох намінацыях. Не ўступілі яму і ашмянцы, якія таксама "адвaявалі" сабе прызы ва ўсіх узроставых групах. А найбольш запамінальным стала выступленне Алены Мечыслаўскай, што праспявала "Не мая віна" і "Каліна". Апошняя песня стала прадрашальнай. Журы аднагалосна аддало Алене першае месца ў старэйшай узроставай групе, шчыра парадаваўшыся за яе. Бо многія памятаюць дзяўчыну па выступленні на першым фестывалі ў Чысці. Тады яна таксама ўразіла голасам, але не прадумала форму адзення, не змагла сябе паднесці. На гэты раз артыстычная ашмянка не проста спявала, яна быццам гаварыла са слухачамі. Больш таго, змагла дастукацца да кожнага сэрца, сабраць найбольшую колькасць апладысментаў.

Сёлетні фестываль "Адна зямля" ўжо змог адзначыць свой маленькі юбілей – рэгіянальнаму конкурсу споўнілася пяць гадоў. За гэты час ён не толькі адкрыў дзесяткі новых зорак і зорачак, але і набыў размах. Вялікую будучыню прадказалі яму старшыня журы Галіна Качалава і кампазітар Алена Атрашкевіч і абяцалі на наступны год зноў прыехаць на конкурс, які перакачуе ў галасістую і таленавітую Вілейку.

Марына СЛІЖ.

Новыя дзённікі

Няма таго, што раньш было. Так можна сказаць пра новыя школьныя дзённікі, з якімі сёлета дзеці сядуць за парты.

4-я старонка

Купальны сезон

Час купання нарэшце настаў. Дзе гэта можна зрабіць? Аб гэтым – агляд Святланы Цішко.

6-я старонка

Убачыў цуд

Вілейскі мастак Міхаіл Куліцкі намаляваў карціну і... убачыў у ёй цуд. Чытайце допіс Ігара Кіцікава.

6-я старонка

■ ЗНАЁМІМ З КАНКУРСАНТАМІ

«Салаўі» фестывалю

СМАРГОНЬ. Рэгіянальны фестываль-конкурс выканаўцаў эстраднай песні «Адна зямля» сабраў у горадзе 30 прадстаўнікоў ад сямі раёнаў Гродзенскай і Мінскай абласцей. З асобнымі з іх вас знаёміць газета.

«Песню родную шаную»

На конкурсе выканаўцаў эстраднай песні "Адна зямля" астраўчанка Святлана Ерамейка была ўпершыню. Чаго больш за ўсё баялася? Каб не забыць словы.

Мы размаўлялі з ёй ужо пасля выступлення. Расхваляваная дзяўчына трымала ў руках зялёны шарык, на якім прыгожымі літарамі было напісана: "Прыз глядацкіх сімпатый апошняга рада", і ніяк не магла супакоіцца. "Хвалявалася, як школьніца, – прызналася яна мне, – даўно ўжо не стаяла на сцэне".

Наогул жа кар'еру спявачкі Святлана пачала яшчэ ў дзіцячым садку. Шмат выступала, будучы школьніцай, навучэнкай музычнага вучылішча. А затым былі інстытут і размеркаванне ў Падольскую школу, што ў Астравецкім раёне. Яго гонар і абараняла настаўніца музыкі і спеваў на конкурсе. Рыхтавалася самастойна, а вынесла на суд слухачоў і журы песню "Не загаснуць зоркі ў небе" і "Ты далёка". Вітала яе зала доўгімі, шчырымі апладысментамі. Значыць, сумела за пятнаццаць каротніх хвілін выступлення заваяваць слухача, зачараваць сваім голасам. А гэта ўжо пра многае гаворыць.

Святлана Ерамейка.

З Мядзельшчыны родам

Дзмітрый Дземідовіч.

На пятым фестывалі правілі баль дзяўчаты. Сярод канкурсантаў, якія выступалі за сярэднюю ўзроставую групу, Дзмітрый Дземідовіч з Мядзельшчыны быў адзіным мужчынам.

Прыкметна хваляваўся, бо на вялікую сцэну, як сказаў сам, падымаўся ўпершыню. Хаця канцэрты, мерапрыемствы рознага характару – яго прафесія. Дзіма ўзначальвае адзін з сельскіх Дамоў культуры Мядзельскага раёна. Нягледзячы на тое, што дабірацца на работу даводзіцца кожны дзень цягніком, працу сваю любіць і шмат стараецца рабіць для моладзі, якой у вёсках з кожным годам становіцца ўсё менш і менш. Здольнасці для гэтага ёсць, жаданне таксама. Хлопец у свой час скончыў тры курсы Маладзечанскага музычнага вучылішча але, адчуўшы што духавыя інструменты – не яго прызванне, знайшоў у сабе смеласць пакінуць навучальную ўстанову. Лічыць, што лепш быць добрым загадчыкам клуба, чым дрэнным музыкантам. Тым не менш, у вольны час з задавальненнем бярэ ў рукі гітару, спрабуе складаць песні. Не выключае, што ў наступным годзе зноў паспрабуе свае сілы на фестывалі-конкурсе "Адна зямля".

Дома й сцены дапамагаюць

Вікторыя Сямёнава нарадзілася і вырасла ў Смаргоні. Успомніўшы, што дома й сцены дапамагаюць, на сцэне адчувала сябе ўпэўнена.

Лаўрэат песні "Вясёлкавы карагод", дыпламант абласнога конкурсу патрыятычнай песні, уладальніца прыза "Глядацкіх сімпатый" фестывалю "Адна зямля" 2000 года выйшла да слухача з песнямі "Вецер перамен" і "Нябесны анёл". У надзвычай прыгожай сукенцы колеру марской хвалі, яна нагадвала казачную прынцэсу, якая не чарамі, а голасам заваражыла залу і мэты сваёй дасягнула. Бо, ідучы на конкурс, хацела застацца сама сабой і ў першую чаргу спадабацца не журы, а слухачу, густу якога таксама давярае.

Сярод беларускіх выканаўцаў Віка больш за ўсё любіць ансамбль "Песняры" і мае ў дамашняй фанатэцы запісы амаль што ўсіх песень гэтага калектыву. Ахвотна спявае сама: як дома, займаючыся хатнімі справамі, так і ў студэнцкіх кампаніях. Дзяўчына вучыцца ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я.Купалы і будзе пасля яго заканчэння лагапедам.

Вікторыя Сямёнава.

Чатыры гады разам

Аксана Юркантовіч.

У сям'і Юркантовічаў з Ашмян спяваюць усе. Але на прафесійнай сцэне паспрабавалі сябе пакуль што Аксана і яе малодшая сястра Каця.

Студэнтка Гродзенскага каледжа мастацтваў Аксана Юркантовіч выступала за Ашмянскі раён. Яна амаль з самага пачатку разам з фестывалем. Качуе са святам песні з горада ў горад чатыры гады. Кажа, што атрымлівае ад падобных мерапрыемстваў у першую чаргу асалоду. Так ужо атрымалася, што песня стала часцінкай душы і жыцця.

Дзяўчынка была ў другім класе, калі мама аддала яе ў народны ансамбль "Званочкі". З ім выступала ў родных Ашмянах, на сцэнах установ культуры раёна і вобласці. Затым была эстрадная студыя "Палёт", дзякуючы заняткам у якой набыла сабе імя, "заваявала" слухача. Яна бясконца ўдзячна кіраўнікам Веры і Мікалаю Федарэнкам і лічыць, што толькі дзякуючы ім дабілася пэўных вышынь, стала студэнткай каледжа мастацтваў.

Песні "Белая Русь" і "Два галубы" выконвала Аксана на рэгіянальным фестывалі-конкурсе. Удзячная зала крычала ёй "Брава!".

Падрыхтавала Марына СЛІЖ.

Пераможцы пятага фестывалю «Адна зямля»

Гран-пры – Алеся Супрановіч (Вілейскі раён)

Малодшая група (12-17 гадоў)
1. Настасся Жук (Маладзечанскі раён)
2. Ганна Ярошчык (Вілейскі раён)
3. Андрэй Гайдаровіч (Ашмянскі раён)

Сярэдняя група (18-23 гады)
1. Настасся Кузьміцкая (Астравецкі раён)
2. Настасся Новік (Маладзечанскі раён)
3. Марына Яцкевіч (Ашмянскі раён)

Старэйшая група (23-30 гадоў)
1. Алена Мечыслаўская (Ашмянскі раён)
2. Святлана Гайдукевіч (Смаргонскі раён)
3. Віталь Капцёнак (Маладзечанскі раён)

Спецыяльныя прызы

Прыз глядацкіх сімпатый – Святлана Пушкарова (Валожынскі раён)

Прыз "Творчая надзея" – Кацярына Нарэйка (Астравецкі раён)

■ СМАРГОНСКІЯ НАТАТКІ

Мы былі першымі

У час трансляцыі зімовых Алімпійскіх гульняў у Інсбруку мы ўбачылі нейкую цікавую групу музыкантаў. У кароткіх кажушках, з доўгімі валасамі, на нейкіх электрагітарах-дошках яны выконвалі выдатную музыку. Гэта быў ансамбль "Бітлз". Вось тут і давялося нам шмат над чым падумаць. Дзе ўзяць ці хоць бы паглядзець гэтыя гітары.

Нияк адначы ў Мінскім Палацы культуры камвольнага камбіната Юрась Антонаў іграў на такой гітары. Як знаёмы і сябру (а мы разам вучыліся ў Маладзечанскім музычным вучылішчы) ён даў мне яе памацаць і растлумачыў, што ўключаць трэба ўзмацняльнік гуку.

Потым Юрась прывозіў у Маладзечна і паказваў нам новую гітару вядомай фірмы FENDER, абліцаваную кракадзілавай скурай. Аж дух заняло ад такога інструмента ў футарале. Але ж гэта велізарныя грошы.

Прыйшла смелая думка рабіць іх самім, бо чалавек знойдзе выйсце, калі моцна падумае. Мне як мастаку не было асаблівай складанасці намаляваць яе на паперы, а сталяр зрабіў выдатны корпус з грыфам. Лады паставілі ад другіх гітар, пафарбавалі, і атрымаўся шыкоўны інструмент.

Альгерд Апановіч, цудоўны радыёмайстар, усім нашым дошкам уставіў электрадушу. Бо тады ў вялікіх гарадах у продажы з'явіліся першыя гуказдымальнікі.

Забыліся мы пра цымбалы і "скрыблі" толькі на сваіх гітарах. Без моцнага гуку на ёй можна было займацца ў любым куце.

Нарэшце ў Дом культуры набылі паўакустычную электрагітару, а бас зрабілі самі. Пачаліся першыя рэпетыцыі. Мне даручылі гітару-сола, бо бегалі пальцы ад домраў і балалаек. Мікола Ходаш выбраў сабе гітару-рытм, клубны інструмент яго вельмі задавальняў, а Альгерду Апановічу, выдатнаму басісту, нават не трэба было і вучыцца.

У барабаны лупцаваў рытмічны танцор, балетмайстар Слава Федаровіч.

Начамі сядзелі каля радыё, пісалі на магнітафон усе мелодыі, дзе гучалі гітары. Сабралася ядрэнная фанатэка, якую потым пераводзілі на ноты. Асабліва лёгка гэта рабіў Мікола Ходаш, бо ён баяніст, а таму добра адчуваў гармонію. Як узяць той ці іншы акорд, мы ўжо даволі добра ўмелі, але бывае заблытаешся і пытаешся ў свайго кіраўніка:

— Коля! Як узяць ля бемоль мажор?

А ён з гумарам кажа:

– Вазьмі звычайны соль мажор і падыміся на адзін лад вышэй.

Глянь ты, і сапраўды, як проста.

Вырашылі ладзіць танцы ў Доме культуры. Гэтым складам, бо раней мы ігралі рознымі эстраднымі ансамблямі і запрашалі лепшых навучэнцаў Маладзечанскага музычнага вучылішча.

Дарэчы, кларнетыст Рыгор Куранец сёння — выкладчык кансерваторыі ў Расіі, а трубач Валерый Мнухін – прафесар Берлінскай кансерваторыі.

Дом культуры заказаў нам чырвоныя камізэлькі, і прэм'ера адбылася. Моладзь нібы ажыла. Што рабілася ў зале! З нашага рэпертуару зніклі папулярныя шэйкі і твісты, затое з'явіўся рок-н-рол. Танцоры-віртуозы тых танцаў за іх талент дружыннікі выводзілі з залы, а кіраўніцтва Дома культуры ў час ігры выключала нам апаратуру.

У вузенькіх штанах і з доўгімі валасамі юнакам не дазвалялася быць у зале, хоць чалавек купіў білет. Не ведаю чаму, але ўсё выхаванне зводзілася да таго, каб усе былі падстрыжаныя пад адзін грэбень.

У зале гучала прыгожая інструментальная музыка без вакала, і ўсе мы атрымлівалі вялікую асалоду.

Каб ведаў хто, як нам было няпроста іграць. Не было галоўнага эфекта гуку, прасцей кажучы, раха, педалі пад нагой ці хаця б ручнога вібратара. Каб гук быў жывым і прыгожым у павольных мелодыях, даводзілася вібрыраваць кісцю, як на скрыпцы.

Гэта сёння ёсць такія прыстасаванні, у якіх тысячы розных камбінацый для гукавых эфектаў.

Мы ігралі прыгожым мяккім гукам на сваіх гітарах, і, думаю, гэта не самы горшы варыянт, бо над гукам музыкант працуе ўсё сваё жыццё.

Нас прыязджалі слухаць з Маладзечна, пакуль там не з'явіўся свой ансамбль на фабрыцы музычных інструментаў пад кіраўніцтвам інжынера-канструктара Эдуарда Пуруса. Гэта быў вакальна-інструментальны ансамбль, які нота ў ноту капіраваў рэпертуар ранніх "Песняроў", хоць магчымасці ў гэтага калектыву былі вельмі вялікія.

У нас былі ўласныя кампазіцыі, апрацоўкі розных папулярных мелодый, мы шукалі нешта сваё і ганарыліся тым, што ў Смаргоні мы былі першымі, а першым заўсёды цяжка.

Калі, бывае, сёння саджуся, каб змахнуць пыл з клавіш, найграваю шыкоўную мелодыю танга, якую, думаю, напісаў сам Мікола, але нікому з нас не сказаў.

Музыка вечная, і таму ў маёй памяці назаўсёды застанецца таленавіты музыкант і выкладчык Мікола Іванавіч Ходаш.

Юрый ЦЕРАБУН.

■ У ВЕРТЫКАЛІ

Старшыні – без прэмій...

Мінскі аблвыканком аб'явіў вымовы са стопрацэнтным пазбаўленнем прэміі за чэрвень сёлетняга года старшыням Вілейскага, Валожынскага, Нясвіжскага і Дзяржынскага райвыканкомаў.

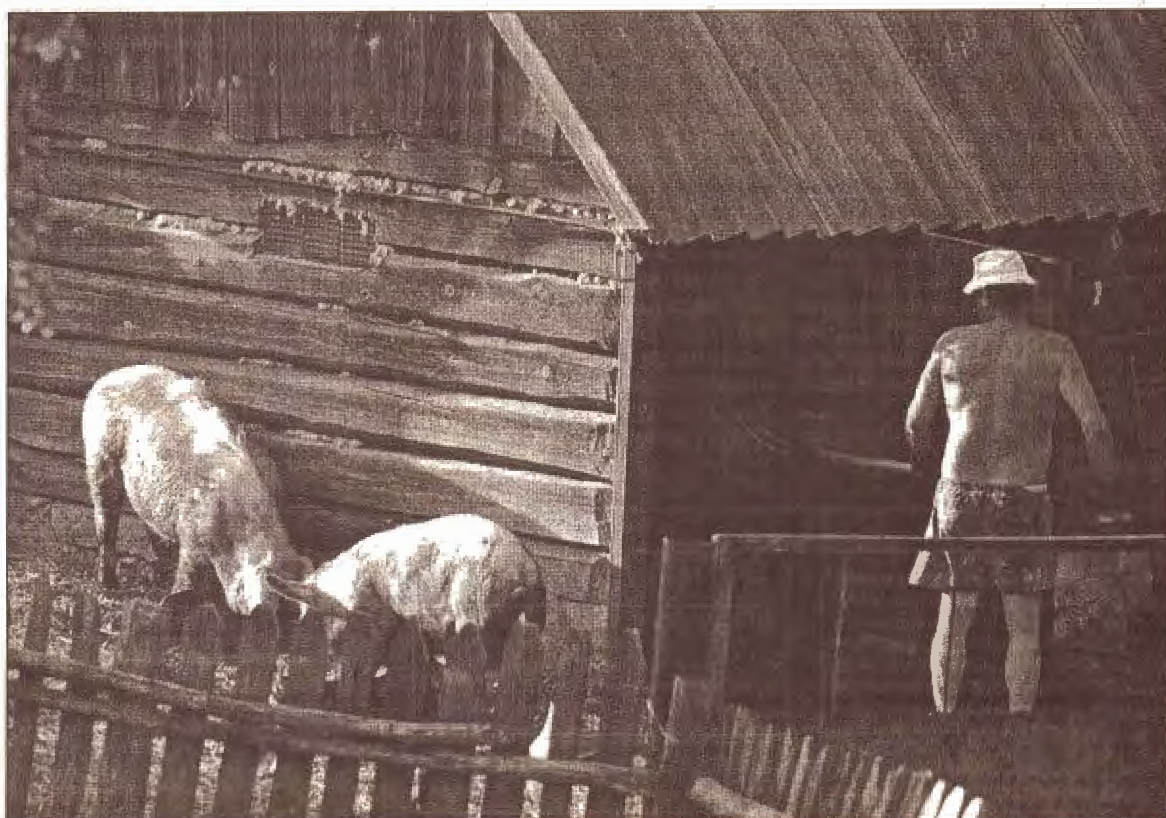
З улікам даручэнняў прэзідэнта краіны і матэрыялаў праверкі Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь на пасяджэнні аблвыканкома разгледзеў пытанне аб стане разлікаў з сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі і насельніцтвам за пастаўленую прадукцыю і выплаты заработнай платы. За незабеспячэнне своечасовасці разлікаў, вызвалены ад пасады, якую займаў, дырэктар дзяржаўнай установы "Мінаблгандльхарчпрам". Унесены прапановы аб звальненні з пасад старшынь Клецкага і Лагойскага райвыканкомаў.

Мінскі аблвыканком прыняў рашэнне "ва ўстаноўленым парадку вызваліць ад пасад таксама дырэктараў шэрагу малакаперапрацоўчых прадпрыемстваў, у тым ліку Валожынскага, Вілейскага, Нарачанскага, – Кругліка, Урыцкага, Зубкевіча." Будуць звольнены таксама галоўныя бухгалтары і галоўныя эканамісты гэтых прадпрыемстваў.

У "чорным спісе" аблвыканкома знаходзяцца таксама Калгасы імя Чаняхоўскага і "Праца" Валожынскага раёна, "Вілейскі" Вілейскага.

Самы часты грэх, які устаноўлены ў ходзе выбарачнай праверкі органамі пракуратуры і Дзяржкантролю ў сельскіх гаспадарках вобласці, – прыпіскі і скажэнні статыстычнай справаздачнасці. Па-просту – каровам прыпісвалася нядоенае малако, аратым – неаранае поле, дзе конь, як кажуць, не валяўся.

Мінская вобласць сёння на думку многіх і ў сітэме адміністрацыйнай вертыкалі, і аналітыкаў стаіць у галавы дзяржавы на асаблівым уліку. Таму прагнозы аб тым, што барацьба з прыпіскамі перакінецца з сельскай гаспадаркі ў сферу прамысловасці, а па вялікім рахунку, з вёскі – у горад, недлёка ад праўды. І калі кантралёры пачнуць шчыраваць у гарадах, шмат чаго цікавага яшчэ можа адкрыцца. На апошнім пасяджэнні Маладзечанскага гарвыканкома, напрыклад, старшыня яго Мікалай Чурсін згадаў, што пры нядаўна звольненым дырэктары станказавода адна з праверак на прадпрыемстве выявіла прыпіскі на 61 станок. Па дакументах яны, мабыць, дзесьці штосьці свідравалі, фрэзеравалі... Як дзесьці хтосьці п'е малако, якое нібы надаілі ў некаторых гаспадарках нашага рэгіёна.

Двое кабанчыкаў у хлеўчуку – добра. Лепш чым адзін. У два разы. Гэта, калі не прыпісваць, а быць сумленным хаця б перад сабой. Кіраўнікі ж многіх калектыўных гаспадарак сёння пастаўлены ў такія ўмовы, што запатрабаваных надояў, як ні цягай карову за сіські, не выдаіш. Вось і нараджаюцца «дзьмутыя» паказчыкі. Карацей, на калгас спадзявайся, а пра сваю гаспадарку дбай... Фота IREX/ProMedia.

Мікола ГАЙДУК.

■ КАНФЛІКТ

Маладзечанскія «тапельцы»

МАЛАДЗЕЧНА. Жыхары дома №3 па вуліцы Ф.Скарыны паскардзіліся ў рэдакцыю аб тым, што ўжо 17 гадоў яны пакутуюць у сваіх кватэрах ад неўладкаванасці.

У цеплавузел і падвал па цеплатрасе трапляе вада. Як толькі пачынае раставаць снег ці ісці дождж, цеплавузел залівае. 28 чэрвеня ўзровень вады быў 1-1,3 м. Да таго ж тут на падлозе ляжаць трубы, нагрэтыя да 75-80 градусаў. Уся гэтая вада ў памяшканні ледзь не кіпіць. Пара трапляе ў кватэры, шпалеры адвальваюцца ад сцяны. Падмурак даў расколіну.

Скаргі накіроўваліся і ў домакіраўніцтва, і ва УП «Камунальнік», гарвыканком, але, як лічаць жыхары дома, іх проста «адфутбольвалі», дасылалі адпіскі. Меры, што прымаліся адпаведнымі арганізацыямі, пацярпелым здаюцца бессэнсоўнымі.

Галоўны інжынер УП «Камунальнік» Наталля Старавойтава патлумачыла:

– Каля дома №3 па вуліцы Ф.Скарыны ўзнікла пашкоджанне цеплатрасы. Яно было ліквідавана 11 ліпеня. А ваду адкачалі яшчэ 7 ліпеня. Два гады таму быў зроблены рамонт цеплапсетак гэтага дома, рэгулярна ачышчаюцца ліўнёўкі. Такім чынам, мы прымаем меры.

Як ужо вядома, жыхары гэтымі мерамі незадаволены. Магчыма, патрабуецца капітальны рамонт цеплапсетак, але УП «Камунальнік» мае фінансавую магчымасць выканаць толькі бягучы рамонт.

А 14 ліпеня зноў заліло гэты дом і паліклініку, што знаходзіцца побач. Назаўтра ваду зноў адпампоўвалі. Даждж ідуць, вада прыбывае...

Святлана ЦІШКО.

■ НЯВЫДУМАНАЯ ГІСТОРЫЯ

Байка пра апошнюю булку

Аднойчы, калі быў у Мінску, традыцыйна зайшоў у хлебны магазін, каб з'есці булку з гарбатай ды пасумаваць па страчаных студэнцкіх гадах. І вось там убачыў наступны малюнак нашага жыцця.

Каля касы варушыўся худзенькі хлапчук. Студэнт. Пералічваў дробязь, пароўся па кішэнях, збіраў на булачку і шклянку гарбаты. Сабраў. Разлічыўся. У руцэ застаўся толькі білет дахаты.

Адышоў, стаў у куток і адразу прыняўся за сняданне. Ці абед? Ці вячэру? І гэтую працэдуру перарваў... вялізны, пад два метры, валацуга. Інакш кажучы, бомж. Ён даядаў кавалкі булак, што былі пакінуты на прылаўку, павольна рушыў уздоўж і спыніўся каля студэнта, які даядаў сваю маленькую булачку.

— Дай адкусіць кавалачак! – грамавым голасам азначыў сваю прысутнасць бомж.

— Ага! Зараз! Я тыдзень эканомію на гэтую булку, каб даваць такой пачвары, як ты?

Ад гэдкага адпору бомж адсунуўся.

— Ну, што, табе шкада?

— Для цябе, мардаварота, шкада. Ты паглядзі на сябе! На табе ж араць можна, а не – працаваць ты ж не хочаш. А дармавога ад мяне не атрымаеш! Бо мне мой кавалак хлеба цяжка даецца. І не дазволю такім апівохам побач прасіцца. Прэч!

Бомж ад гэткага адпору пачаў сунуцца да выхаду, а мне стала сумна, што ёсць людзі ў нашым грамадстве, якія з усіх словаў выбіраюць адно: "Дай!". Можа, таму мы часам гэтак і жывём? Бо аддаём патрэбнае непатрэбным?

Алесь РАЛАВЕЦ.

Курсы валют НБ РБ

	10.07 руб.	17.07 руб.
Долар ЗША	2062,00	2065,00
Еўра	2339,34	2303,61
Злоты	524,85	518,45
Літ	677,54	667,32
Расійскі рубель	67,79	67,66

«Вулічныя» курсы ў Маладзечне

Долар	2053/2069	2055/2075

Маладзечна

Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 9.07	16.07
Кілбаса с/вялен., 1 кг	12700	12700
Сасіскі, 1 кг	3900	3900
Селядзец, 1 кг	2750	2750
Рыс, 1 кг	800	800
Грэчка, 1 кг	1450	1450
Цукар, 1 кг	1310	1310
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1000	900
Алей, 1 л	1750	1750
Маянэз, 200 г	470	500
Кава «Пеле», 100 г	2200	2200
Шпроты, бляшанка 160 г	800	750
Соус там. «Мінскі», 0,5 л	800	700
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	1100	1100
Капуста, 1 кг	800	550
Морква, 1 кг	1700	1450
Лімоны, 1 кг	2200	2400
Апельсіны, 1 кг	1800	1950
Памідоры, 1 кг	1850	1600
Агуркі, 1 кг	580	700
Кавуны, 1 кг	1600	1300
Яблыкі, 1 кг	2700	2680
Сялянскія прадукты		
Малако, 1,5 л	700	600
Смятана, 1 л	2000	2000
Масла, 1 кг	4300	4000
Тварог, 1 кг	1500	1500
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1500	1300
Бульба, 1 вядро	4000	3000
Бульба маладая, 1 вядро	7500	6000
Клубніцы, 5-літр. вядро	15000	15000
Вішня, 5-літр. вядро		6000
Маліна, 5-літр. вядро		10000
Чырв. парэчка, 5-літр.		2500
Крыжоўнік, 5-літр. вядро		5000
Чарніцы, 1 вядро		5000
Суніцы, 1 вядро		40000

■ ПЫТАЙЦЕСЯ – АДКАЗВАЕМ

Усё па законе

Чаму за прадпрымальнікам з калгаснага рынка, калі той выходзіць у адпачынак, не захоўваецца гандлёвае месца? У якасці выйсця прапануюць аплаціць яго.

Маладзечна. Прадпрымальнікі з калгаснага рынка.

Дырэктар рынка раённага спажывецкага таварыства Ганна Сіняўская:

— Усё робіцца на законных падставах, узгоднена з вышэйшымі органамі. Рынак не мае ніякіх адносінаў да індывідуальных прадпрымальнікаў. Мы ім толькі выдзяляем гандлёвыя месцы, але прадпрымальнікі не лічацца ў нас у штатным раскладзе. Таму і не маем права даваць ім адпачынак. Гэта напісана ў Палажэнні.

Да таго ж у гандлёвых месцах вялікая запатрабавальнасць. Таму няма патрэбы даваць прадпрымальнікам адпачынак і захоўваць за імі гандлёвае месца. Замест аплаты за яго можна паставіць прадаўца і папярэдне заключыць з ім дагавор — і месца захаваецца, і тавар будзе прадавацца.

Зімой гэтае пытанне мы ўзгаднялі з прафсаюзам прадпрымальнікаў.

На прамысловым рынку іншая сітуацыя. Ён – прыватны, а калгасны належыць райспажыўтаварыству.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ АДУКАЦЫЯ

Няма таго, што раньш было

МАЛАДЗЕЧНА. Так можна сказаць пра новыя школьныя дзённікі, з якімі сёлета дзеці сядуць за парты. Добра гэта ці не — пытанне асобнае.

Намесніца загадчыка гарадскога аддзела адукацыі (гарАА) Клаўдзія Перхаровіч каментуе нававўвядзенне. Ужо шосты год ідзе рэформа агульнаадукацыйнай школы. За гэты час змяніўся змест адукацыі, адносіны да пазакласнай работы, структура тыдня занятасці вучня, назва адзнакі. Цяпер яна завецца ацэнкай. І ацэньвае (ці адзначае?), на якім узроўні вучыцца школьнік. К.Перхаровіч гаворыць так: "Ацэнка – гэта адзнака вучэбнай дзейнасці вучня." Узроўняў у сваю чаргу – 5. Першы – успрыманне, называнне матэрыялу. Другі – неўсвядомленае ўзнаўленне, трэці – узнаўленне на ўзроўні разумення ўсё таго ж матэрыялу. Чацвёрты і пяты – творчыя ўзроўні, дзе вучні прымяняюць веды ў знаёмай і незнаёмай сітуацыях.

Намесніца загадчыка Маладзечанскага гарадскога аддзела адукацыі Клаўдзія Перхаровіч ведае ўсё станоўчае і адмоўнае ў новых школьных дзённіках, з якімі дзеці сёлета сядуць за парты. Фота Ірыны РАБУШКІ.

І ўсё гэта адлюструецца ў школьных дзённіках, якія будуць двух відаў: для 2-3 і 4-11 класаў. У 1-м класе яго заводзіць не варта, бо дзіця яшчэ не вельмі добра ўмее пісаць. Некаторыя настаўнікі летась гэта парушалі. Расклад урокаў, які раней змяшчаўся на першых старонках дзённіка, знялі. Цяпер у абодвух дзённіках адвялі месца для запісу адраса школы, тэлефона дырэктара, яго намесніка, псіхолага. К.Перхаровіч раіць запісваць рабочыя і хатнія тэлефоны педагогаў. У дзённіку ёсць правы і абавязкі вучня. Для 2-3 класаў пазначаны пачатак і канец урокаў. У абодвух — час канікул: у малодшых школьнікаў – 5 разоў на год, у старэйшых – 4 разы на год. Для іх яшчэ ёсць каляндар вучня, дзе пазначаны рабочыя, выхадныя і святочныя дні. У дзённіках надрукаваны дзяржаўныя сімвалы, ёсць спрошчаная карта Беларусі, словы гімна.

Намесніца загадчыка гарАА лічыць, што ўцэлым афармленне дзённікаў удалае. Яны зручныя, да таго ж развіваюць нацыянальную самасвядомасць, дзякуючы беларускай сімволіцы, улічваецца ўзрост школьнікаў. Настаўнікам варта памятаць, што месца, якое адвялі на запіс хатняга задання, павінна змяшчацца ў адведзеныя дзеля гэтага радок. Часцяком вялікі памер заданняў не адпавядае яму. Варта паспяваць усё рабіць у школе.

У дзённік для 2-3 класаў увялі графу для пазакласных і пазашкольных заняткаў. Цяпер можна будзе пабачыць, як займаецца у дзецьмі намеснік дырэктара па выхаваўчай рабоце. За гэтым будзе сачыць і класны кіраўнік. У дзённіку для 4-11 класаў замест такой графы адвялі месца для курсаў па выбару і факультатываў. Дзённік для 2-3 класаў прыстасавалі для пяцідзёнкі з не больш, чым па 5 урокаў штодня. У 4-11 класах засталася шасцідзёнка, дзе адвялі месца для 8 урокаў штодня. Але гэта не значыць, гаворыць Клаўдзія Перхаровіч, што іх павінна быць столькі. Напрыклад, паміж асноўнымі прадметамі і факультатывамі, курсамі варта рабіць перапынак у 30 хвілін. Па вопыту мінулага года ў гарадскіх школах былі парушэнні. Бацькі тэлефанавалі ў аддзел адукацыі і скардзіліся аб перазагружанасці дзяцей.

На думку намесніцы гарАА ёсць відавочна няўдалае ў нававвядзенні. Напрыклад, старонка для рэкамендацый настаўнікаў, падзяк і ўзнагарод, якую змясцілі ў канцы дзённіка. К.Перхаровіч гаворыць, што бацькі не даходзяць да апошняй старонкі і адпаведна не бачаць добрыя ці дрэнныя іх дзеці. Школьніку трэба ствараць сітуацыю поспеха. Здаецца, альтэрнатыва ёсць. На кожным вучэбным тыдні ёсць радок "Для запісу". Але Клаўдзія Перхаровіч лічыць, што свядомасць нашых настаўнікаў на ўзроўні зняважыць вучня. Таму гэты радок хутчэй за ўсё дзеля гэтага і будуць выкарыстоўваць. У крайнім выпадку для аб'яў, накшталт: "Заўтра прынесці грошы".

У канцы дзённіка для 2-3 класаў, дзе выстаўляюцца ацэнкі за чвэрць і год, адвялі месца для беларускай і рускай моў, а для літаратурнага чытання на гэтых мовах яго няма. Дарэчы, у 2-3 класах выстаўляюць ацэнкі па 10 прадметах, а ў 4-11 класах – па 23. Вось, калі дзеці і бацькі таксама перадалеюць іх, то вас перавядуць у наступны клас. Аб чым безумоўна запішуць у дзённіку.

Ірына РАБУШКА.

Кніга пра Агінскага

СМАРГОНЬ. Нарэшце ў смаргонцаў з'явілася цудоўная магчымасць больш грунтоўна пазнаёміцца са знакамітым земляком Міхалам Клеафасам Агінскім (няхай ён і нарадзіўся ў Польшчы, але доўгі час жыў у Залессі, беларускіх "Паўночных Афінах").

Імя яго ведаюць усе. Але згадзіцеся, што акрамя паланеза "Развітанне з Радзімай", якому на той год спаўняецца 210 гадоў, мы амаль што нічога не ведаем пра славутага земляка. Гісторыкі-краязнаўцы – іншая справа. І вось, здаецца, гэты прабел запоўнены, дзякуючы намаганням кіраўніка дзіцячага музычнага калектыву "Альтанка" Сяргея Верамейчыка, які жыве і працуе ў Залессі.

Сяргей Верамейчык мастак па адукацыі, працаваў архітэктарам-рэстаўратарам, з 1989 года пераехаў з Мінска ў Залессе, дзе выкладаў у пачатковых класах школы, кіраўнік дзіцячых студый малявання «Апалонік» і тэатральна-музычнай «Альтанка», навуковы супрацоўнік сядзібы Агінскіх у в.Залессе, працуе ў галіне музейнай педагогікі. Фота з архіва «РГ».

Менавіта жыццё ў гістарычным кутку, дзе калісьці пісаў сваю музыку Агінскі, і натхніла Сяргея на спробу скласці храналогію жыцця кампазітара, яго продкаў і нашчадкаў. Зусім нядаўна пад яго аўтарствам выйшла з друку кніга "Міхал Клеафас Агінскі. 1765 – 1833".

На рэспубліканскім радыё і ў прэсе нядаўна прайшла інфармацыя аб "сенсацыйнай знаходцы смаргонскіх краязнаўцаў". Маўляў, знайшлі невядомы раней дакумент "Запавет сыну Ірэніушу, які ад'язджае на вучобу ў Італію", напісаны бацькам – Міхалам-Клеафасам. На самой справе ліст адшукаў Сяргей Верамейчык. Гэтае пасланне, між іншым, выконвае ролю своеасаблівага эпілога кнігі. Было б надрэнна прыняць да ўвагі запавет усім, хто яго прачытае. Толькі адна вытрымка з яго: "Вось, што я табе раю і наказваю: перад усім засвой адну ісціну – чалавек гэта не воля выпадку, ён не нараджаецца без мэты..."

Бацька меў права разважаць падобным чынам, бо жыў мэтанакіравана, цэльна, цікава. Ён прымаў удзел у паўстанні пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюшкі, сустракаўся з Напалеонам, некаторы час нават займаў пасаду сенатара ў Санкт-Пецярбурзе. Карацей, знакаміты граф мае адносіны не толькі да 500-годдзя Смаргоні, але і да 300-гадовага юбілею горада на Няве. Цікава, а ці ўспаміналася імя пана Міхала ва ўрачыстых прамовах, якія ўсхвалялі паўночную сталіцу Расіі?

З нагоды выхаду ў шырокі свет выдання я задала аўтару некалькі пытанняў:

– Сяргей Іванавіч, што падштурхнула Вас да гэтай працы?

На самой справе кніга не з'явілася для мяне самамэтай. Галоўнай мэтай была праца з дзецьмі – стварэнне школы мастацтваў імя Агінскага "Апалонік", арганізацыя святаў, прысвечаных угодкам кампазітара, палітычнага і грамадскага дзеяча. Вельмі хацелася прышчапіць традыцыю падобнага святкавання менавіта тут, у Залессі. Паралельна я вывучаў гісторыю роду Агінскіх, збіраў матэрыялы. Маючы такі багаж, стаў паступова праводзіць экскурсіі па маёнтку. Мой дом нават сталі называць "дом экскурсавода". І хоць музея ў Залессі няма, бо не хапае сродкаў, я вырашыў зрабіць так званы "віртуальны музей" – сайт у Інтэрнеце. Інфармацыяй зацікавіўся мастацкі рэдактар выдавецтва "Кавалер Паблішэрс", мой аднакурснік Канстанцін Хацяноўскі. Літаральна за месяц выданне змагло пабачыць свет.

– Як вы самі ацэньваеце сваю кнігу?

– Думаю, што на сённяшні гэта самае поўнае выданне пра Міхала Клеафаса Агінскага. Аналагаў яму, скажу без сціпласці, пакуль няма...

– Сяргей Іванавіч, а што вы адчулі, калі першы раз узялі кнігу ў рукі?

– Здзіўленне! Як у дзяцінстве. Іншага слова не падбяру.

Таццяна СКАРЫНКІНА.

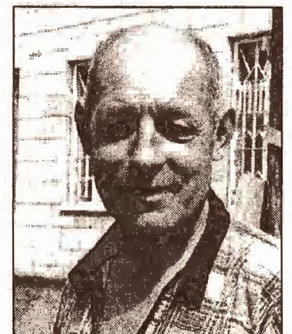
■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ МАЛАДЗЕЧАНЦАЎ

Як хавалі дрэнныя адзнакі?

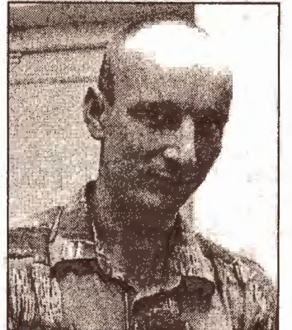
Таццяна Паўлава, прадавец

Дрэнную адзнаку (адзінку) я атрымала толькі аднойчы, яшчэ ў 1-м класе. Не слухала настаўніцу, якая вучыла чытаць, бо гэта я ўжо ўмела. Каб звярнуць на сябе ўвагу, у сшытку ставіла кропкі. Бацькі адзнаку самі ўбачылі ў дзённіку. А ўвогуле я была выдатніцай.

Валерый Леўчанка, вадзіцель

Я заўсёды гаварыў пра дрэнныя адзнакі бацькам. Потым атрымліваў па мяккім месцы. Мая дачка таксама гаварыла нам, сын – не. Даведваўся па дзённіку. Але дзяцей не б'ю, пасвару́ся на іх, ды і ўсё.

Віктар Жыжла, станочнік ЗАТ "Маладзечнамэбля"

Проста не казаў. Іх было мала. Лічу, варта ўмець прызнавацца. Гэтаму навучу і сваіх дзяцей. Толькі абавязкова даведаюся, пры якіх абставінах атрымалі дрэнную адзнаку. Можа, дзіцяці прадмет не даецца, навошта тады чапляцца да чалавека.

Таццяна Скарнякова, доктар, выкладчык медвучылішча

Ніяк. Утойваць было дарэмна. Па мне адразу відаць, што нешта здарылася. Хаця на мяне ніколі не сварыліся.

А вось мае сябры і знаёмыя вялі па два дзённікі адначасова: для дрэнных і добрых адзнак; старонкі вырывалі, выціралі лязом і ластыкам, адна дзяўчынка дык хавала дзённік ў паштовай скрыні сяброўкі.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ ПРЫРОДА – НАШ ЛЕКАР

Ліпавы цвет

Чаму ліпа зацвітае апошняй сярод пладовых і дэкаратыўных дрэў, што растуць побач? Якімі лекавымі ўласцівасцямі валодаюць яе кветкі? Калі і як іх лепш збіраць, дзе сушыць і захоўваць, супраць якіх хвароб выкарыстоўваць?

Гэтае пытанне даслаў нашаму аўтару Альбіну **МАКАРЭВІЧУ** наш чытач Іван Ляўко з Вілейшчыны і папрасіў на старонках "Рэгіянальнай газеты" адказаць дакладна і зразумела.

— Кожны год, калі пладовыя і дэкаратыўныя дрэвы ў садах і парках адцвітуць, завяжуць плады, раптам з тых жа садоў і паркаў вецер даносіць мядовы водар – зацвітае ліпа. Чаму так бывае? Таму што кветкавыя пупышкі ў ліпы з'яўляюцца не восенню на парастках мінулых гадоў, як у дрэў іншых парод, а на летніх парастках бягучага года. Каб ліпе зацвісці, неабходны новыя галіны. Яны павінны закласці новыя пупышкі, выспець іх і толькі потым раскрыць кветкамі, мядова-салодкі водар якіх прыцягвае мноства насякомых, асабліва пчол. За перыяд цвіцення ліпы (15-18 дзён) у добрае надвор'е пчолы збіраюць з дрэва столькі нектару, колькі яны збіраюць з гектара пасеваў грэчкі.

Ліпа – не толькі меданос, але і добры лекар. Кветкі яе (па дадзеных кандыдатаў навук В.І.Папова, Д.К.Шапіры, І.К.Данусевіч "Лекавыя расліны", Мн., "Полымя", 1984) утрымліваюць 0,05% эфірнага алею, гліказіды, дубільныя рэчывы, карацін, вітамін С і інш.

Суквецці ліпы, так званы ліпавы цвет, валодаюць патагонным, а значыць, і жарапанiжальным дзеяннем пры ліхарадцы, прастудзе, грыпе, бранхіце, дзіцячых інфекцыях, запаленні нырак і мачавога пузыра. З гэтай мэтай ліпавы цвет заварваюць, як чай, – з разліку 1 сталовая лыжка здрабнёнага цвета на 1 шклянку кіпеню, настойваюць 20-30 мінут. Карысны такі чай пры гіпертанічнай хваробе, клімаксе.

Здаўна кажуць, што разам з потам з арганізма выходзіць хвароба і пасляецца здароўе. Спажываюць ліпавы чай і з малінавым варэннем, і з мёдам.

Настоямі і адварамі з ліпавага цвета палошчуць горла і рот пры запаленні. У гэтым выпадку яго карысна змешваць з шалфеем і рамонкам пароўну, заварваць 1 чайную лыжку сумесі на 1 шклянку вады.

Прыпаркі з адвараў прымяняюць пры запаленні вушэй, неўрытах, неўралгіях, пры запаленні суставаў, галаўных сасудзістых болях, адкладанні солей, рэўматызме, астэахандрозе, шпорах на нагах.

У Беларусі ліпа цвіце з канца чэрвеня да сярэдзіны ліпеня. Плады выспяваюць у жніўні-верасні.

Збіраюць кветкі ліпы тады, калі большасць з іх распусцілася, а астатнія яшчэ ў бутонах, у сухое надвор'е. З нахіленых ніжніх галінак кветкі абрываюць рукамі, а з верхніх сучкарэзамі (секатарамі) зразаюць галінкі разам з кветкамі, а затым абрываюць іх. Нельга высякаць буйныя парасткі, ламаць галіны. Сабраныя кветкі рыхла складваюць у карзіны і дастаўляюць на сушку. Сушаць у цені пад навесам ці ў сушылках пры тэмпературы 40-45 градусаў. На сонцы сушыць нельга, бо сыравіна страчвае колер.

У сухога ліпавага цвета (вільготнасць не больш за 12%) лёгкі водар мёду і саладкаваты, злёгку даўкі смак. Захоўваюць ліпавы цвет у паўцёмным, добра праветраным памяшканні ў папяровых каробках не больш за 2 гады.

Нельга збіраць кветкі, пашкоджаныя лістаедамі (яны з'ядаюць мякаць ліста, пакідаючы жылкі), у гарадскіх скверах, паблізу ажыўленых магістраляў, буйных прамысловых прадпрыемстваў, бо паветра ўтрымлівае шмат шкодных прымесей, у тым ліку, – цяжкіх металаў, у асноўным свінцу. Ідзіце ў лес, збірайце кветкі і не наносьце шкоды дрэву.

P.S. Колькі год таму ў Альбіна Макарэвіча выйшла кніга "Як прадказаць надвор'е па народных прыкметах", у якой цікава і захапляюча расказваецца пра ліпу, пра лекавыя ўласцівасці кветак, кары і лісцяў.

Ліпа ў лекавых зборах

Грудны збор (адхаркiвальны і патагонны збор).
Ліпавы цвет, траву звербаю, лісце трыпутніку змяшаць у роўных долях. Заварыць 1 сталовую лыжку збору шклянкай кіпеню і настойваць 30 мінут, а пасля ахаладжэння працадзіць. Выпіць настой на працягу дня за 3–4 прыёмы.

Грудны збор (адхаркiвальны і патагонны збор).
Змяшаць па 100 г. ліпавага цвету і травы падбелу, 50 г. кветак рамонку. (сталовыя лыжкі сумесі заварыць у 500 мл кіпеню, настойваць 30 мінут, потым працадзіць, адціснуць. Прымаць за 1 гадзіну да яды 4 разы на дзень.

Грудны збор (адхаркiвальны і патагонны збор).
Узяць у роўных долях ліпавы цвет, плады маліны, лісце падбелу. Усё здрабніць і змяшаць. 1 сталовую лыжку сумесі заварыць 2 шклянкамі кіпеню, настойваць 20 мінут. Піць гарачым.

"Энцыклапедыя сельскага гаспадара", Мн., Беларуская энцыклапедыя, 1993.

Патагонны збор.
Узяць 1 частку кветак ліпы, 1 частку пладоў маліны, 2 сталовыя лыжкі сумесі на 2 шклянкі кіпеню. Прымаць гарачым па 1/2 шклянкі 3–4 разы у дзень.

"Дары наших лесов", Мн., Полымя, 1984.

■ ВАДАЁМЫ РЭГІЁНА

Уша. Погляд з Краснага

Рака Уша – галоўная водная артэрыя Маладзечанскага раёна. Яна мае даўжыню 75 кіламетраў, сярэднегадавы расход вады ў вусці складае 6 кубічных метраў у секунду (6 тон вады за 1 секунду).

Плошча водазабору Ушы – 780 кв.км. Да сістэмы водазабору гэтай ракі адносіцца 45% тэрыторыі Маладзечанскага раёна, 4% Вілейскага і 0,5% Валожынскага раёнаў. У даліне Ушы пражывае 85% (ад агульнай колькасці) насельніцтва Маладзечна і Маладзечанскага раёна. Усяго ж гэтую водную сістэму насяляюць прыкладна 130 тысяч чалавек. Адзначым, што сярэдняя шчыльнасць насельніцтва на тэрыторыі, дзе Уша збірае свае воды, – 165 чалавек на 1 кв.км (сярэдняя шчыльнасць насельніцтва ў Беларусі прыкладна 50 чалавек на кв.км). І ўсе гэтыя людзі, а таксама прамысловасць, сельская гаспадарка, камунальная сфера маюць патрэбы ў вадзе. Варта толькі дзеля прыкладу дадаць, што ўсе мы спажываем мыйныя сродкі: пральныя парашкі, мыла, гелі. Усё гэта, у рэшце рэшт, змываецца вонкі, і 60% мыйных сродкаў аказваецца ў прыродных водах і забруджвае іх. Вось чаму людзям важна арыентавацца на бясшкодныя і нейтральныя сродкі для мыцця.

Лясістасць водазабору Ушы роўная прыкладна 25%, што не вельмі добра адбіваецца на водным рэжыме рэчкі. Пры моцнай спякоце некаторыя пратокі перасыхаюць. Сама ж даліна Ушы сфарміравалася ў Ашмянскую стадыю перадапошняга Сожскага аледзянення. Гэта адбылося больш чым 110 тысяч год таму. Прычым тая старажытная Уша была шмат больш магутнай рэчкай, чым сучасная. А "працавала" яна не ўсюды аднолькава. Вышэй вёскі Краснае ішло разбурэнне і размыў геалагічных напластаванняў, ніжэй Краснага – іх адкладанне. І зараз Краснае з'яўляецца месцам, дзе Уша выходзіць з масіву ўзгоркаў на водна-ледніковую раўніну, часткова ўтвораную яе ж уласнымі адкладаннямі.

Вёска Краснае – першае вялікае паселішча на Ушы, а ніжэй Краснага – першае на Ушы больш-менш вялікае вадасховішча. Непасрэдна на рэчцы размешчаны кансервавы завод, ніларама, несанкцыянаваная звалка смецця ля былой фермы (крыху далей вуліцы Набярэжнай). Ніжэй той жа фермы Уша цячэ праз вёску, за рэдкім выключэннем, у межах поймы з шырынёй ад 100 да 300 метраў. Пойма ўжо не заліваецца. Яна ўяўляе сабой луг, месцамі часткова забалочаны і выкарыстоўваецца пад пасьбу. Можна сказаць, што ў межах Краснага гэта пойма паміж карэннымі берагамі і ёсць нейкае падабенства санітарнай зоны. Бо выкарыстанне зямлі пад пасьбу нашмат ашчаднейшае, чым яе выкарыстанне пад пашу. Ды і глеба тут занадта кіслая для культурных раслін. Растуць хвашчы – індыкатары кіслотнасці. Паваленыя праз усю рэчку дрэвы ўтвараюць запруды, дзе скопліваецца рознае плывучае смецце. Толькі нешта трэба рабіць са звалкай!

З красненскага боку маста па шашы Маладзечна-Мінск пойма ракі падтоплена вадасховішчам і ператвараецца ў балота з зараснікамі вышэйшых водных раслін. Гэтае ўрочышча з'яўляецца вельмі добрым экалагічным буферам паміж рэчкай і асноўным красненскім вадасховішчам. Тут дзейнічае некалькі прыродных сістэм ачысткі. Папершае, вада ў балоце адстойваецца, і бруд асядае на дно. Па-другое, вада фільтруецца воднымі арганізмамі і, па-трэцяе, вышэйшая водная расліннасць забірае раствораныя хімічныя рэчывы для ўласнага росту. З-за гэтага буфернага балота на асноўнай акваторыі вадасховішча (маладзечанскі бок маста) можа існаваць даволі разнастайная фауна.

Само вадасховішча – штучнае. Яго добраўпарадкаваннем заняліся вайскоўцы. Яны ж і пашырылі гэты водны аб'ект. Узбярэжжа вадасховішча з гаспадарчымі мэтамі не выкарыстоўваецца, толькі шаша праходзіць паблізу. Так што, калі ўлічваць балота-буфер, санітарная зона ёсць. Аб'ект выкарыстоўваецца як месца адпачынку. Тут водзіцца карась, акунь, шчупак, у мінулым годзе зарабляла сазанам і таўсталобікам. Аднак акваторыя пакрыху зарастае. Уздоўж узбярэжжа да некалькіх дзесяткаў метраў утварылася паласа расліннасці (раска, ціна, розныя водарасці). Так што пасля ачысткі вадасховішча, тут цалкам магчыма разводзіць і такую каштоўную рыбу, як фарэль.

Такім чынам невялікае вадасховішча, саджалкі на малых рэках, такіх, як наша Уша, прыносяць шмат карысці. Тут вырашаюцца і праблемы рэжыму рэк, адпачынку, прыроднай самаачысткі вады, рыбагадоўлі. У свой час нашыя масавыя СМІ падымалі пытанне аб яшчэ адным вадасховішчы вышэй Маладзечна. Цікавая прапанова. Аднак на гэты час мы маем экстранны стратэгічны запас вады на Ушы для Маладзечна толькі пад Красным. Дык давайце ж беражы хаця б тое, што маем.

Не так даўно была добраўпарадкавана запруда ў раёне Аляхновічаў (яе можна бачыць з электрычкі). І гэта добра, што на Ушы ствараецца цэлы каскад водных аб'ектаў. Трэба, каб у ім было больш звёнаў.

Алег БЯГАНСКІ.

■ ПА ВАКОЛІЦАХ

Зялёны шчыт Маладзечна

Калі глядзіш на карту, то бачна, што лясныя масівы ахопліваюць Маладзечна як бы паўколам. Зялёны колер выведзены на поўнач, усход і поўдзень ад нашага горада. Але найбольш буйныя суцэльныя плошчы займае лес, што расце за Ушой, у бок Вілейкі. Пазнаёмімся з ім бліжэй.

Праязджаем Вялікасельскую вуліцу, мост праз рэчку і па шашы Маладзечна-Вязынь крочым у лес. Нас сустракае ўрочышча Галубка. Гэта вельмі стракаты масіў. Але асноўная парода дрэў тут – сасна. Яна непатрабавальная і можа выжыць у вельмі неспрыяльных экалагічных умовах. Ёй не перашкоджаць ні бедныя пясчаныя глебы, ні пераўвільготненыя. Сасна выжывае там, дзе іншыя дрэвы гінуць. Такі лес заўсёды светлы, сухі, летам прагрэты, а паветра насычанае азонам, таму – гаючае. Каля смалістай хваіны заўсёды ёсць электрычны разрад, які іанізуе атмасферу.

Далей праходзім сасновабярозавыя, чыста бярозавыя гаі, месцы з пасадкай сасны і ўчасткі тыповага сасновага бору з ядлоўцам у падлеску.

Каля павароту на Самалі бачна, што грунт стаў супясчаным. А значыць, з'явіўся яшчэ адзін «персанаж ляснога хору» – елка. Мабыць, ніводнае дрэва не ўплывае на сваё наваколле так, як яліна. Тут цёмна, сыра. Апалыя яловыя іголкі фарміруюць якасць глебы.

Ля вёсак Самалі і Рашаткі знаходзіцца ўчастак плошчай 9,3 га, дзе ў 1961 годзе праводзілася пасадка сасны. Па грунтовай дарозе крочым далей. Галоўныя пароды тут – елка, сасна і бяроза. Прычым у залежнасці ад вільготнасці та ці іншая парода дамінуе. У лесе бачны заросшыя меліярацыйныя канавы. Ля іх – заросліны вярбы і ляшчыны. Цяпер гэтыя канавы амаль усе пеатварылі ў азерцы з чорнай стаячай вадой і лясным ападам на дне. Іх суправаджае дарожны насып на сотні метраў.

А вось і першы дачны кааператыў "Бярозка". Паветра тут цудоўнае, але ж кааператывы вельмі аддаленыя ад аўтобусных маршрутаў. Без уласнага транспарту тут не абысціся.

Характар лесу перастаў быць такім стракатым: пароды мяняюцца больш паволна. Дзе-нідзе сасна саступае месца ялова-бярозавым участкам з прымессю іншых дробналістых парод. Бяроза – дрэва-піянер. Яна непатрабавальная да фактараў асяроддзя і пасля пажараў, лесанарыхтовак ці ветравалу дае прытулак пад сваёй кронай хваёвым дрэвам. А тыя, як вырастуць, нярэдка губляюць "прыёмную маці". У раёне дачных кааператываў знаходзіцца атрог урочышча Палом, большая частка якога знаходзіцца ў Вілейскім раёне. Выходзячы з назвы, можна сказаць, што тут калісьці "папрацавала" бура, паламаўшы і паваліўшы шмат дрэў. Дарэчы, вельмі баіцца ветру елка, бо ў яе каранявая сістэма знаходзіцца блізка да паверхні.

Ужо ў Вілейскім раёне ля рэчкі Смярдзея знаходзіцца ўрочышча Асінава. Толькі па назве можна здагадацца, што тут расце ў асноўным асіна.

Засталіся ззаду меліярацыйныя канавы, грунт зноў стаў сухім, пясчаным, а лес пераварыўся ў сасновы бор. Яшчэ крыху і – Лазавецкія могілкі. Потым паварот на Маладзечна. І з боку чыгункі, і далей знаходзіцца яшчэ адно лясное ўрочышча – Масціпча.

Вось і закончылася падарожжа па самым вялікім лясным масіве, які знаходзіцца блізка ад Маладзечна. Прыкладна 42 дні ў год, калі вецер мае адпаведны напрамак, Маладзечна дыхае паветрам, якое ачышчана гэтым лесам. Дык давайце ж і мы берагчы свой зялёны шчыт!

Алег БЯГАНСКІ.

Купальны сезон у разгары

Белыя матылькі снегу... Зімой так хочацца вішні... А летам, нармальным цёплым летам, так хочацца купацца! Праўда, надвор'е сёлета не надта спрыяе. Але ж як стрымацца, калі цела рвецца ў ваду?

АСТРАВЕЦ. Рашэннем райвыканкома для купання, як і летась, вызначаны 2 месцы. Камунальныя службы горада добраўпарадкавалі тэрыторыю пляжаў: устанавілі «грыбкі», уладкавалі месцы для распранання.

АШМЯНЫ. Тут купацца можна толькі ў гарадскім вадаёме, што ў квартале Будаўнікоў.

ВАЛОЖЫН. У раёне на гэты год устаноўлена 14 месцаў для купання на Заходняй Бярэзіне, Іслачы, мясцовых вадаёмах. Узбуджальнікі хваробы ў вадзе не знойдзены.

МАЛАДЗЕЧНА. Па санітарна-гігіенічных паказчыках для купання прыдатныя Васькаўскае вадасховішча, кар'ер у Мароськах, запруда ў вёсцы Насілава. На Ушы, як выязджаць на Вілейку, ёсць добры пляж з раздзявальнямі. Вадаём у Крыніцы аблюбавалі каровы, таму ён не зацверджаны выканкомам як зона адпачынку.

ВІЛЕЙКА. Усе пробы вады ў адкрытых вадаёмах сёлета былі добрыя па бактэрыялагічных і хімічных паказчыках. Дазволена купацца ў Салдацкім возеры (урочышча Дубаўка), Вілейскім вадасховішчы каля пірсу, на Віліі ў Ніжнім парку, у вадаёмах каля вёсак Рабунь, Сосенка, Вязынь, а таксама на рацэ Сэрвач каля Людзвінова.

СМАРГОНЬ. Сёлета купацца можна толькі ў вадаёме каля вёскі Клідзяняты. Як паведаміў урач-гігіеніст Андрэй Завацкі, **вынесена пастанова аб прыпыненні купання ў 3 вадасховішчах: у вёсцы Бялкоўшчына, на вуліцах Камінскага і Маладзёжнай у Смаргоні. Там у вадзе знойдзены жыццяздольныя яйкі аскарыдаў.**

МЯДЗЕЛ. Як вядома, пакупаўшыся ў Нарачы, можна атрымаць цэркарыёз, «сверб купальшчыка». Але для таго, каб цэркарыі (узбуджальнікі хваробы) пачалі рабіць сваю «чорную справу», неабходна, каб вада прагрэлася хаця б да 19-20 градусаў. Сёлета чэрвень і пачатак ліпеня былі халодныя. І пакуль што дыягназ «цыркарыёз» не пастаўлены ніводнаму чалавеку.

Так што купайцеся на здароўе – вам нішто не пагражае, акрамя прастуды.

Святлана ЦІШКО.

Вада іскрыстая ў спёку ахалодзіць. Фота IREX/ProMedia.

Дзе адпачыць «дзікуном»?

МЯДЗЕЛ. На тэрыторыі Нацыянальнага парку "Нарачанскі" ёсць 26 абсталяваных турысцкіх стаянак.

Да паслуг тых, хто адпачывае, – альтанкі, сталы, месцы для вогнішча, туалеты і г. д. Знаходжанне аднаго чалавека за суткі каштуе 1000 рублёў (не плацяць дзеці да 12 год, удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, воіны-інтэрнацыяналісты, інваліды). За аўтамашыну бяруць 500 рублёў за суткі.

Найбольшай папулярнасцю ў турыстаў карыстаюцца стаянкі "Антанізберг", "Качаргі", бо да іх лёгка дабрацца. Але яны немаленькія і таму лепш падыдуць тым, каму не перашкаджаюць адпачываць суседзі. А тыя, хто шукае зацішных месцаў, выбіраюць для адпачынку стаянкі на Блакітных азёрах ці на возеры Мядзел.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Убачыў цуд

ВІЛЕЙКА. Карціна, намаляваная вілейскім мастаком Міхаілам Куліцкім, прыцягвае тым, што на яе можна глядзець гадзінамі, адкрываючы для сябе ўсё новыя і новыя вобразы. Вось што пра яе расказвае сам мастак:

"Я пішу больш за трыццаць гадоў: пейзажы, нацюрморты. А тут такое. Сам не магу зразумець, як усё атрымалася, быццам маёй рукой нехта вадзіў. Паставіў кропку, праз гэты пункт расчарціў лініі, вакол правёў акружнасць і адвольна зафарбаваў некаторыя фігуры. І толькі пасля гэтага разгледзеў сімвалы асноўных сусветных рэлігій, знак радыяцыі, і ўсё гэта на гадзіннікавым цыферблаце, дзе гадзіннікавая стрэлка паказвае 8, а мінутная – 12. Вось і атрымліваецца, што ў карціне запісана нараджэнне Сусвету (вялікі выбух з пункту), асноўныя

Вілейскі мастак Міхаіл Куліцкі са сваёй незвычайнай карцінай.

рэлігіі (чалавецтва) і канец свету, які адбудзецца ў выніку радыяцыі праз чатыры гадзіны па ўсясветным часе. Вось толькі што гэта: папярэджанне або ўжо непазбежнае, і колькі гэтыя чатыры сусветныя гадзіны, я пакуль не ведаю".

Ігар КІЦІКАЎ.

Не толькі птушкі ў вырай ляцяць

Большасць з нас, хоць і не давяраюць дзяржаве, любяць сваю краіну. Але калі на Беларусі такое надвор'е, як апошнія 2 тыдні, чаму б і не «здрадзіць» радзіме на тыдзень-другі? Тым больш што зараз час адпачынкаў.

Спачатку дастаём з панчохаў і іншых скарбонак свае зберажэнні. Затым падлічваем іх, цяжка ўздыхаем і ідзём у турагенцтва. У Маладзечне працуюць турагенцтвы «Юлія», «АлатанТур», «Солвекс», Бюро вандровак і экскурсій. З іх дапамогай можна адправіцца, куды душа пажадае. А душа жадае сонца і мора, на якія так скупіцца неласкавая радзіма. Да таго ж работнікі турфірмаў гавораць такія «цёплыя» словы: Іспанія, Італія, Турцыя, Балгарыя...

ТУРЦЫЯ. Тут можна адпачыць летам усёй сям'ёй. Акрамя добрых пляжаў, атэляў, вам прапануюць наведаць аквапарк і басейн. Тэмпература вады ў іх будзе добрая, а не як Бог дасць. Можна скарыстаць «гарачыя» пуцёўкі. Вылет арганізуецца як з Масквы, так і з Мінску.

ЕГІПЕТ. Гэта краіна цікавая не толькі пірамідамі. Чыстае Чырвонае мора, каралы, рыбкі... Абавязкова скарыстайце магчымасць заняцца дайвінгам – падводным плаваннем. Гэта вам не дно Васькаўскага вадасховішча даследаваць! А яшчэ сафары, бедуіны, Каір – сталіца краіны, Шар-эль-Шэйх (словы якія прыгожыя!).

БАЛГАРЫЯ. Год за годам гэтая краіна застаецца любімым месцам адпачынку беларусаў. Самыя папулярныя курорты – Албена, Сонечны бераг, Залатыя пяскі. Балчык, Кранева, Памор'е, Несебр не такія знакамітыя, таму там спакайней, менш турыстаў. Сёлета падчас адпачынку ў Балгарыі ёсць магчымасць зрабіць экскурсію ў Стамбул (Турцыя). Кошт пуцёўкі павялічыўся ў параўнанні з пазамінулым годам: дадаткова трэба заплаціць 35 EUR за румынскую транзітную візу. Затое балгарская віза для дзяцей да 16 гадоў бясплатная.

ІСПАНІЯ зацікавіць аматараў сярэдневечча: прадугледжана наведванне замкаў, рыцарскіх турніраў. У гэтай краіны багатая культурна-гістарычная спадчына. Памятаеце, што такое Рэканкіста? Няважна. У Іспаніі летам вельмі цёпла, ёсць мора, чыстыя пляжы – і гэта галоўнае. А знакаміты аквапарк Порт-а-Вентура плошчай 110 га ўразіць не толькі дзяцей, але і дарослых.

Зрэшты не абавязкова ехаць на другі канец кантыненту. Адпачыць і падлячыцца можна і ў Крыме. За апошнія гады палепшылася якасць абслугоўвання, а клімат па-ранейшаму мяккі, гаючы. Да таго ж для большасці беларусаў не існуе моўнага бар'ера.

А яшчэ ж ёсць Польшча, Чэхія, Францыя, Германія, дзіцячыя летнікі ў Балгарыі і Славакіі. Вось толькі грошы... На такі адпачынак трэба мець залаты запас. Беларусы, якія не маюць ніякіх зберажэнняў, едуць на веласіпедзе на Вілію і ладзяць пікнік. Зрэшты якая розніца: Мазурскія азёры, Балатан ці Вілейскае вадасховішча?

Святлана ЦІШКО.

Свята з прысмакам каравая

ВАЛОЖЫН. Давайце на хвілінку зазірнём у адзін з маляўнічых куточкаў Валожыншчыны і пазнаёмімся бліжэй з яе насельнікамі. А менавіта з жыхарамі вёсачак Ракаўскага сельскага савета Міхалова і Міжрэчча, дзе нядаўна ладзілася Свята вёскі.

Вёскі размешчаны недалёка ад магістралі Мінск-Гродна. Калі Міжрэчча можна ўбачыць здалёк, то Міхалова туліцца да пышнай зяляніны лесу, у зацішку, схаваўшыся ад цікаўнага вока.

А за бярэзнічкам, на палянцы, асветленай сонцам, і адбывалася свята, якое адкрыў гаспадар гэтай зямлі – старшыня сельсавета Святаслаў Дударчык. Вяскоўцы прывіталі яго хлебам-соллю. Усіх кранулі шчырыя словы старшыні, поўныя любові да гэтай зямлі і людзей.

Міхалова і Міжрэчча, як і многія вёсачкі Валожыншчыны, невялічкія, з дагледжанымі хатамі і прыбранымі дварамі. У Міхалове 47 двароў, у Міжрэччы 31. У Міхалове ёсць пачатковая школа, а ў Міжрэччы – маласырзавод. І жывуць тут добрасумленныя і працавітыя людзі. У Міхалове 144 жыхары, у Міжрэччы 63. З іх пенсіянераў адпаведна 29 і 19, а 52-м жыхарам не споўнілася яшчэ 18 год. Гэта адна дружная сям'я, у якую людзей аб'яднаў калгас "Праца", дзе і шчыруе большасць на яго палетках, а таксама на маласырзаводзе.

І вынікі гэтай працы на свяце падвёў старшыня калгаса Мікалай Яўсейчык. Ні адзін чалавек не быў абдзелены ўвагаю. Асаблівыя ўшанаванні атрымалі былы вязень канцлагера Уладзімір Міхневіч, ветэран вайны Анатоль Скурко, мнагадзетныя сем'і Алены і Яраслава Бучко, Алены і Івана Раманчыкаў, Алы Шкель і Святланы Ляхновіч. Словы падтрымкі і пажаданні сямейнага шчасця атрымала і маладая сям'я Рыгора і Клаўдзіі Раманчыкаў. Не засталіся без увагі і старажылы: Браніслава Сямёнаўна Більман, якой споўнілася 90 год, і Яўгенія Фамінічна Акуловіч – ёй споўнілася 86 год.

Ёсць у Міхалове і Міжрэччы тыя, дзякуючы каму вёсачкі набылі непаўторнае аблічча. Гэта «майстар на ўсе рукі», столяр Ілля Пралат, да якога звяртаюцца аднавяскоўцы ў патрэбе. І гэты рахманы, з добрым сэрцам чалавек яшчэ нікому не адмовіў у дапамозе.

Ідучы паўз вёскі, нельга не прыпыніцца ля двароў самых дбайных гаспадароў, дзе заўсёды пануе чысціня і парадак. Гэта Марыя Акуловіч у Міхалове, у Міжрэччы – Аляксандр Падакоў. А Анечка Скурко з Міхалова, вучаніца 6 класа, – самы лепшы кветкавод. Яна сваімі руплівымі ручкамі вырасціла цуда-кветнік, старанна падбірала розныя кветачкі – атрымаліся цікавыя ўзоры, якія цешаць вока кожнага. Яна ж яшчэ дзялілася сваімі выпечкамі з цеста. Так, ёсць тут свае пекары. А галоўная з іх – Марыя Гуд. Яна спякла каравай, дзякуючы якому свята набыло своеасаблівы прысмак.

Узнёслы настрой стваралі саматканыя вырабы Марыі Дубовік і Настассі Карнялюк, аздобленыя вышыўкай. Спяваў народны гурт "Гасцінец" і дзіцячы калектыў "Вянок". Зачароўваў сваёй ігрой на баяне Максім Палуйчык. Горача сустрэлі вяскоўцы сваіх землякоў – спевакоў братоў Хлястовых, зорак беларускай эстрады.

А завяршылася свята старадаўнімі танцамі: падэспань, кракавяк, полька. Прыхільнікаў сучаснай музыкі сабрала дыскатэка.

Людвіка ТАЎГЕНЬ.

Каб ведаць, хто мы...

Кожны народ мае сваю мову і не цураецца, а ганарыцца ёй. Большасць нашых землякоў чамусьці кажуць ано аднаму пры сустрэчах "Здрасьце", а не спрадвечна беларускае "Добры дзень". Няўжо забыліся, хто мы, адкуль нашы карані і кім былі продкі?

"Мама, што гэта?"– трымаючы ў руках стракаты парасон, спытаў трохгадовы сын. "Зонцік", – адказваю яму і іду па сваіх справах. "А Кацька сказала, што парасон", – крычыць ён услед і горка плача...

Кацька – мая пляменніца. Дзяўчынка, якая нарадзілася і вырасла ў сталіцы, але дзякуючы сваім бацькам, дзядулю з бабуляй, не абрусела. І не таму, што ўсе яны мелі вясковыя карані. Проста гэтыя адукаваныя, высокай культуры людзі лічылі, што іх дзеці і ўнукі павінны ведаць мову сваіх продкаў, свайго народа. На якой яны самі, дарэчы, не саромеліся размаўляць ні на рабоце, ні ў гасцях, ні ў транспарце.

Мянушку «Беларус» меў у двары старэйшы Кацін брат Павел, у беларускамоўным класе вучылася і яна сама. Здаецца, дзяўчынка пераходзіла ў шосты клас, калі дырэкцыя паставіла бацькоў перад фактам: двухмоўя ў школе не будзе, пішыце заяву аб пераводзе дачкі ў клас з рускай мовай навучання, альбо шукайце іншую школу.

Сястра паспрабавала супраціўляцца. Мела размову з дырэктарам, хадзіла разам з іншымі бацькамі ў аддзел адукацыі. Іх ніхто не пачуў. У выніку дзіця павінна было перайсці ў гімназію і штораніцы пераадольваць шлях з аднаго канца горада ў другі. А два гады таму ў такую ж сітуацыю трапіў ужо мой сын. Школу памяняць ён не згадзіўся і цяпер гісторыю, геаграфію, іншыя прадметы вывучае па падручніку, напісанаму па мове братняга народа. "Свислочь, Нарочь, Березина", – паўтарае сын. А я не магу ўцяміць, чаму назвы беларускіх рэк маё дзіця вучыць на рускай мове, чаму на ёй жа расказвае пра гісторыю сваёй бацькаўшчыны. І гэта пасля таго, як наша рэспубліка стала свабоднай суверэннай дзяржавай, як яшчэ ў верасні 1990 прыняла Дзяржаўную праграму развіцця беларускай мовы.

Апошні перапіс, які адбыўся ў рэспубліцы чатыры гады таму, паказаў, што больш васьмідзесяці працэнтаў насельніцтва краіны лічыць беларускую мову сваёй роднай, а палова ад гэтай колькасці і наогул штодзень на ёй размаўляе. Не грэбуюць мовай сваёй бацькаўшчыны і маладзечанцы. Дык для каго ж тады знялі вывеску "Чыгуначны вакзал" у Маладзечне памянялі на "Железнодорожный", а на шыльдзе, прымацаванай на аўтобусным прыпынку акурат насупраць новага Палаца культуры, напісалі "Дворец культуры".

Кажуць, што народ жыве да таго часу, пакуль жыве яго мова. Шматпакутную беларускую крыўдзілі, таптаілі, глушылі не адзін раз, але заўсёды знаходзіліся людзі, якія дапамагалі ёй адрадзіцца і птушкай фенікс узняцца з попелу. Бо нельга знішчыць мову вялікіх Купалы і Коласа, Адамовіча і Караткевіча, без якой не будзем ведаць, хто мы, адкуль прыйшлі, куды ідзём...

Марына СЛІЖ.

Сёння ў дождж беларусы хаваюцца пад "зонцікамі", а не пад парасонамі. І пад брылькамі з рускамоўнымі надпісамі, як гэты: "Дворец культуры".

Фота Яўгена МАНЦЭВІЧ.

■ НЯВЫДУМАНЫЯ ГІСТОРЫІ

Аднойчы ў Красным

Аднойчы ў Красным каля аўтастанцыі мы чакалі аўтобус на Ілью. Сабралася нас, можа, чалавек дзесяць – няшмат. Усе прыехалі электрычкай з Мінска. Аўтобусная станцыя, дзе можна купіць білеты, чамусьці на замку, і нам трэба было чакаць аўтобус на вуліцы. Яно б нічога, але ж непагадзь: і сонца свеціць, і дождж ідзе, ад якога прыходзіцца хавацца ў магазінчыку, што побач.

Нехта з пасажыраў сказаў, што гэта не дождж, а слёзы – неба плача.

— Чаго яно плача? – перапытаў нехта іншы.

— Гора ў людзей шмат, — адказаў першы і дадаў. – Едуць людзі і вязуць сваё гора, каб дзе-небудзь яго пакінуць.

— Во, як лоўка прыдумаў, — здзівіўся я, пачуўшы пра гора. – Раней такога не прыходзілася чуць нідзе. Няўжо гэта прыкмета часу такая? Выходзіць, што пра гора ў галовах людзей большая канцэнтрацыя думак стварылася?

— Адкуль жа яно бярэцца, гэтае гора? – хочуць ведаць многія.

— Самі сабе ствараем і адзін аднаму. Гора ў асноўным ад роздуму вялікага бярэцца. Заўсёды так было – і Сталін вучыў, і да Сталіна, і цяпер вучаць, толькі лепш не становіцца. Каб менш такіх разумнікаў было, то большая б карысць была, а бяды менш, — быў адказ.

— Тут зноў расчынілася неба і адтуль палілася вада. Сапраўды, буйныя кроплі ляцелі зверху, як слёзы.

— А можа, і праўда, што гэта слёзы нашага гора вяртаюцца да нас з неба, — падумалася мне.

Электрычка з Маладзечна ў хуткім часе падкінула яшчэ чалавек колькі пасажыраў, якім трэба было ехаць каму да Раёўкі, каму да Беражка, Казлоў, Залесся ці Ільі.

Я звярнуў увагу, што многія з іх ехалі з працы.

Цяперашнім часам шмат каму прыходзіцца шукаць яе далёка ад хаты – у Маладзечне ці ў Мінску. І кожны дзень нямала часу траціць на паездкі. А гэта таму, што многія прадпрыемствы ў нашай мясцовасці закрытыя.

Не працуюць шклозавод у Залессі, хлебазавод у Ільі, папяровая фабрыка ў Раёўцы. Памянела школ, бальніц... У многіх няма працы, няма грошай.

Па гэтай прычыне і ў аўтобусах стала менш ездзіць людзей. Апошнім часам ці не палова аўтобусных маршрутаў ужо знята – няма каго вазіць. Хаця некаторыя дазваляюць сабе адну на месяц паездку ў горад, асабліва ў Мінск, бо там тавары можна купіць значна танней, чым у вёсцы.

За прадуктамі харчавання, за прамысловымі таварамі ездзяць у Мінск з Ільі, напрыклад. Купляюць людзі ў асноўным на базарах сабе на месяц мяса, кілбасы, яшчэ нешта і кладуць у халадзільнікі да наступнай паездкі. Заўважана, што гэта больш выгадна, чым купляць у сваіх, вясковых магазінах, асабліва пенсіянерам з іх нікчэмнай пенсіяй.

І не толькі ім. Ездзяць у Мінск і маладыя пакупнікі.

Вось і на гэты раз аўтобус разам з усімі чакаюць муж з жонкай з Раёўкі. Прыгожая маладая жанчына, цякарная, і ён прыгожы, высокі.

Паставілі на мокрую зямлю яны свае каробкі, торбы, гамоняць, смяюцца. Канешне ж, рады адзін аднаму, пакуль жывуць разам толькі першы год. Цікава было назіраць за імі такімі і шкадаваць, што сам ты на іх месца ўжо ніколі не вернешся. Прыгожая пара, падумалася.

І сапраўды. Ён не саромеўся ласкава абдымаць яе, цалаваць.

Яна таксама паважліва ставілася да яго, усміхалася ласкава кожны раз, калі ён звяртаўся да яе. Усё гэта выглядала прыстойна, не верылася нават, што вясковы хлопец так ладна ўмее ўсё гэта рабіць. У думках, канешне, пахваліў і яго, і яе.

І раптам у яе сэрцы пасялілася злосць.

— Глянь, як ты вымазаўся ўвесь. Ты працiўны, неахайны. Сам будзеш мыць, я не буду. Дзе ты лазіў?..

Ён разгубіўся, стаў глядзець на сваю куртку, штаны. І сапраўды, нешта шэрае начапілася на іх. Не мог зразумець, адкуль усё ўзялося.

А потым здагадаўся, што гэта ад кардонных каробак, якія ён нёс. Кардон размяк ад дажджу, і яго валокны пачалі чапляцца за адзенне.

Разгубленасць у хлопца тут жа прапала, а яна стаяла злосная, яшчэ нешта папракала яго нават тады, калі ён зноў абняў і пацалаваў яе.

Яна не чакала такога ад яго ў гэты момант. Пагардлівая ўсмешка наведала яе сціснутыя вусны.

Паказаўшы на мокрыя каробкі, якія яго вымазалі, ён шырока развёў рукі, сказаў: "Хіба гэта бяда?". І паабяцаў дома вычысціць сваё адзенне, рабіў выгляд, што ўсё добра, спрабаваў яшчэ жартаваць. Толькі яна ўжо не смяялася, была без настрою.

— Няўжо ў яе сэрцы з галавой не звязана, гэта ж вельмі нядобра, калі так, — думаў я.

У аўтобусе яны ехалі моўчкі. У абодвух не было настрою. Нават тады, калі пачаў выступаць падвыпіўшы пасажыр.

Ён хваліўся, што любіць сваю жонку, і яна яго, што ён добры спартсмен і нікога не баіцца. Настойліва пытаўся, чаму такі дарагі хлеб у магазінах і ўсё даражэй становіцца? І ён казаў, што людзі падурэлі ад вялікага розуму. А яшчэ перыядычна спяваў адно і тое ж: "Приходи, родная, в баню"...

З яго смяяліся, падколвалі, прыдумвалі яму мянушкі, нават: "самы сексуальны эканаміст".

Так, я п'яны, але не дурны, — сцвярджаў гэты секссімвал, калі пакідаў аўтобус у Беражку.

Прайшоў год. Аўтобус зноў каціўся па асфальце з Краснага ў Чысць. У Чысці ён папоўніўся новымі пасажырамі, гэта былі працаўнікі "Забудовы", якія адпрацавалі змену і вярталіся дадому. На апошнім сядзенні побач са мной знайшлі месца двое з іх. Аднаго я пазнаў – гэта яму кардонныя каробкі нарабілі непрыемнасцяў у Красным.

Усю дарогу яны гаварылі. Я чуў іх размову пра новыя патрабаванні, тэхналогіі і думаў пра ўзаемаадносіны паміж мужам і жонкай, бо мінулагодні выпадак на аўтастанцыі ў Красным ажыў у памяці.

Я лічу, што муж і жонка, калі яны пастаянна павучаюць адзін аднаго ды яшчэ абражаюць, доўга не вытрымліваюць такіх зносін. Каханне не вытрымае – яно разваліцца. Бываюць, канешне, выключэнні. Людзі ж мяняюцца, становяцца больш вопытнымі, разумнейшымі – і гэта добра. Дрэнна, што часта бывае наадварот.

Мы ехалі, мае суседзі гаварылі ўжо пра жыклёр, а да гэтага размаўлялі пра прыватызацыю.

Неўзабаве дарога пайшла ўлева, і першыя хаты паказаліся з-за лесу. Пачыналася Раёўка.

Раёўка – вёска вялікая. Доўга трэба ісці з аднаго канца ў другі па яе галоўнай вуліцы. Лепш ехаць і праз аўтобуснае шкло паглядаць, куды цябе вязуць. За гэты час яшчэ можна і пагаварыць крыху, і паспець спытаць нешта ў суседа-ездака на развітанне.

Вось як і цяпер: ужо жыклёр перастаў цікавіць аднаго з іх, і ён спытаў другога:

— Можа, сёння ужо да жонкі пойдзеш?

— Не, пайду да бацькі.

— Хочаш, пайшлі да мяне, ёсць дзе пераначаваць.

— Дзякуй, можа, бацька яшчэ не выгане сёння. Кожны дзень гоніць да яе. Ялe я – не магу, яшчэ пацярплю. А не – то і зусім можа не пайду – развядуся. Што ёй трэба – сама не ведае.

— А што яна?

— Цяпер нічога. Вунь, бачыш, ужо стаіць з каляскай пад магазінам. Гэта ж кожны раз такое бывае – глядзіць, куды я пайду і з кім. Сапраўды тэрарыст у спадніцы. Кажа, што мала ёй грошай прыношу, яшчэ сабралася мяне перавыхоўваць. Не думае, што гаворыць, бывае, як разыйдзецца...

Аўтобус спыніўся. Хто ехаў да Раёўкі – выйшлі.

Успомніўся злы яе твар і тыя словы: працiўны, неахайны.

Сэрца з галавой не звязанае – відаць, гэта цяжкая хвароба, і яна не лечыцца.

Ну, што тут больш скажаш? Значыць, не дарэмна аднойчы ў Красным плакала неба.

Уладзімір КАЖАМЯКА, Ілья.

■ МЕРКАВАННЕ

Час паліву – камендацкі час

Нядаўна Чысцінскай жыллёва-камунальнай гаспадаркай былі развешаны аб'явы, з якіх вынікала, што ў сувязі з палівам градак жыхарамі пасёлка на верхніх паверхах дамоў не хапае вады. Таму, спасылаючыся на рашэнне сельвыканкома, а таксама на нейкі міфічны закон, мясцовая ЖКГ увяла своеасаблівы камендацкі час для паліву агародаў з 5 да 7 раніцы. Пры гэтым была прадэкларавана самая строгая забарона палівацъ грады ў любы іншы час.

Угледзеўшы ў гэтым парушэнне канстытуцыйных правоў грамадзян мясцовымі ўладамі, я як падаткаплацельшчык і законапаслухмяны грамадзянін напісаў у адрас сельвыканкома і ЖКГ патрабаванне растлумачыць мне шэраг пазіцый абвесткі. У прыватнасці, чаму ў пятніцу 13 чэрвеня, калі ўвесь дзень ішоў дождж і паліваць агароды нікому не магло прыйсці ў галаву, напор халоднай вады (гарачай у пасёлку няма з пачатку чэрвеня) быў мінімальным? Мяне цікавіла пытанне пра тое, у якім складзе выканкома прымалася гэтае рашэнне, ці былі альтэрнатыўныя думкі, ці было рашэнне калегіяльным, ці яно стала плодам фантазіі аднаго чыноўніка. А галоўнае, мне хацелася высветліць, імем якога закона пужалі чыноўнікі чысцінцаў, абяцаючы прыцягнуць да адміністрацыйнай адказнасці "парушальнікаў", па якому яго артыкулу і на падставе якога яго зместу.

Я атрымаў афіцыйныя адказы з абодвух інстанцый. З адказу дырэктара ЖКГ Віктара Грынчука я высветліў, што мой зварот быў успрыняты як запыт. Але вядома, што запыты накіроўваюць дэпутаты, але ў папярэднюю выбарчую кампанію мне проста было адмоўлена ў рэгістрацыі кандыдатам. Цытую адказ: "...даю вразумительный ответ... У перыяд сухога надвор'я (а ці было яно?) пры інтэнсіўнай паліўцы агародаў ... рэзка падае ціск халоднай вады, а на трэціх (я жыхар трэцяга паверха, акрамя 13.06.2003 г. гэтага ні разу не адчуў – У.З.) і чацвертых паверхах вада ўвогуле адсутнічала. Усё гэта выклікала цэлую плынь скарг з боку жыхароў, што пацвярджаецца запісам у кнізе ўліку заявак". Далей фразы аб напружанай абстаноўцы, крытычнай сітуацыі...

Засталося незразумелым, па якой усё ж прычыне ў дажджлівы дзень напор вады ў кранах быў невялікім?

Два словы пра ўстаноўлены графік паліву. І зноў цытата: "Найлепшы час для паліву агародаў, як паказвае практыка, 5-7 гадзін раніцы." І тут зноў паўстае пытанне: а ці не з'яўляецца гэта парушэннем артыкула 43 Канстытуцыі, якая гарантуе сваім грамадзянам права на адпачынак? Уявіце сабе, як даводзіцца чалавеку, адпрацаваўшы 2 гадзіны ўран-ні на агародзе, не адпачыўшы і не выспаўшыся, прыходзіць на работу да сябе на вытворчасць і пасля гэтага «ўкалываць» поўны рабочы дзень?

Ну, а калі зазірнуць у артыкул 21 Канстытуцыі, то там можна знайсці норму, якая мае сілу Закона: "Забеспячэнне правоў і свабод грамадзян Рэспублі Беларусь з'яўляецца найвышэйшай мэтай дзяржавы". Ад сябе дадам: а значыць, і дзяржаўных службоўцаў.

"Кожны мае права, – чытаем далей у 21-м артыкуле Канстытуцыі, – на дастойны ўзровень жыцця, уключаючы дастатковае харчаванне..." А вось тут як раз нашая дзяржава пакуль не ў стане забяспечыць насельніцтва якаснымі і па даступных цэнах прадуктамі харчавання, у тым ліку вітамінізаванымі. А на так нелюбімымі чыноўнікамі градах якраз і расце найбольш танная і якасная прадукцыя. Але тут і паспелі вы, панове чыноўнікі, са сваімі страшылкамі, гатовыя перакрыць людзям кісларод, пардон, тонкі струменьчык вады... Ужываючы пры гэтым туманныя заклінанні на тэму законнасці. Насамрэч аказваецца, што ніякім законам падобныя санкцыі не прадугледжаныя. Вы кіруецеся правіламі Мінжылкамгаса, проста службовай, унутрыведамаснай інструкцыяй, якая з'яўляецца падзаконным актам. Затое беларускім заканадаўствам прадугледжана юрыдычная норма, згодна з якой вызначана: калі любы падзаконны акт не адпавядае Закону або Канстытуцыі, то дзейнічае Закон або Канстытуцыя, як Асноўны Закон дзяржавы. Мне тут могуць запярэчыць, а як быць з правамі грамадзян, якія жывуць на верхніх паверхах?

Дык вось, па-першае, мясцовыя ўлады ўжо каторы год стараюцца "прывучыць" усіх жыхароў Чысці большую частку летняга часу абыходзіцца ўвогуле без гарачай вады. А гэта азначае, што дзеці, прыйшоўшы з вуліцы, без гарачай вады не маюць магчымасці добра памыць брудныя рукі; што старыя і хворыя людзі пазбаўленыя гігіенічных умоў;што ў бальніцы нельга ў адпаведнасці з санітарнымі нормамі вымыць скарыстаны посуд і памыць пасцельную бялізну; што рабацягі трацяць усякую надзею хаця б калі старанна адмыць прамасленыя рукі.

Па-другое, кожнаму дзіцяці вядома, што Чысць – пераважна адна-двухпавярховы пасёлак. Але для поўнага прасвятлення тэмы, я вырашыў патэлефанаваць сваім знаёмым каб высветліць, ці на самой справе ў іх дамах на працягу чэрвеня, як гаворыць у адказе дырэктар ЖКГ, "на трэціх і чацвёртых паверхах вада ўвогуле адсутнічала". І толькі з адной кватэры па Палескай вуліцы мне паведамілі, што такія выпадкі бываюць. Але яны лічаць, што гэта адбываецца таму, што дом знаходзіцца ў канцы галіны водаправода і таму да іх не даходзіць.

Я зазірнуў у ЖКГ і разам з сакратаром установы пералістаў журнал заявак на чэрвень. Высветлілася, што на адной з яго старонак заявак было пяць і столькі ж на наступнай. А калі ўлічыць, што ў Чысці жыве 5000 чалавек, то з-за 10 жыхароў, якія падалі скаргі з нагоды недахопу вады, не варта было абвяшчаць "напружанае становішча" і "крытычную сітуацыю", пра якія мне расказаў дырэктар ЖКГ.

Мабыць, таму што адчуваюць слабасць сваіх аргументаў і юрыдычнай абароненасці фармулёвак сваіх адказаў, чысцінскія кіраўнікі апелююць да закона маральнага. Але па якім маральным законе старшыня Чысцінскага сельвыканкома Генрых Кутас аднаасобна прымае рашэнне, якое супярэчыць інтарэсам большасці грамадзян, ставячы свой подпіс на бланку сельскага выканаўчага камітэта як старшыня сельсавета?

Уладзімір ЗВЕРНІК,
педагог, журналіст.

Спорт супраць дзіцячага экстрыму

Аднойчы, калі я вяртаўся дадому па вуліцы Багдановіча ў пасёлак Чысць, я ўбычыў, што з нашага двара на вялікай хуткасці літаральна выскакваюць на веласіпедах дзяўчынкі і хлопчыкі гадоў 10-12. Выканаўшы круты паварот улева, яны адразу ж трапляюць на сустрэчную паласу. Бачнасць для вадзіцеляў практычна нулявая да самага апошняга метра перад паваротам: таму што ён закрыты кустамі і пладовымі дрэвамі. І тут мяне літаральна працяла думка: а што, каб...?

Таня Паўловіч, Аксана Пірожкіна, Мантанас Таранас, Наташа Паўловіч, Каця Таран і Віка Таран сталі пераможцамі на адкрытым спаборніцтве вуліцы імя Багдановіча ў Чысці.

Я зайшоў ува двор, у момант сабраў усіх юных "гоншчыкаў" і высвятліў, што яны вырашылі арганізаваць спаборніцтвы і вызначыць, хто з іх мацнейшы. Пры гэтым знайшліся і секундамер, і суддзі (яны ж і ўдзельнікі спаборніцтваў па сумяшчальнасці). А мне падумалася: выдатная ідэя, але разам з тым і смяртэльна рызыкоўная. Не тое месца выбралі для спаборніцтваў.

У канцы мінулага года ў адным з нумароў "РГ" быў апублікаваны мой крытычны матэрыял наконт няўмелай арганізацыі мясцовай школай асенніх вакацый, у выніку чаго дзеці не ведалі куды сябе дзець і знаходзілі небяспечныя, ці проста хуліганскія гульні. І вось зноў канікулы, на гэты раз летнія, а значыць самыя працяглыя...І зноў дзеці шукаюць для сябе поле дзейнасці.

Ну а мне прыйшлося растлумачваць дзецям, што яны ставілі пад небяспеку сваё жыццё, правесці з імі міні-семінар па правілах дарожнага руху. Затым я прапанаваў ім правесці сапраўдныя спаборніцтвы па велагонках, але па стадыёне. Дамовіліся аб часе правядзення. Самі спаборніцтвы вырашылі аб'явіць адкрытым першынством вуліцы М.Багдановіча. Гэта азначала, што ў іх могуць удзельнічаць рабяты і з іншых вуліц пасёлка. Разлічвалі пры гэтым і на заахвочвальныя прызы. У якасці ўзнагарод дырэктарам раённага клуба для дзяцей і падлеткаў Уладзімірам Луцкім былі выдадзены самыя сапраўдныя граматы.

І вось настаў дзень старту. Дзеці, у тым ліку і з іншых вуліц Чысці, дружна сабраліся на школьным стадыёне са сваімі веласіпедамі. Было бачна, што яны хваляваліся. Але пасля пэўнай размінкі, поўнасцю былі гатовыя да старту. Першымі гонку правялі дзяўчаты. І тут у розных узроставых катэгорыях пераможцамі выйшлі Каця Таран, Наташа Паўловіч і Віка Таран. У самай масавай узроставай групе граматамі былі ўзнагароджаны неаднаразовыя прызёры розных спаборніцтваў па... плаванні Таня Паўловіч і Аксана Пірожкіна. Трэба заўважыць, што апошняя праявіла зайздроснае для сваіх адзінаццаці гадоў самавалоданне і байцоўскія якасці. Яна ўпала з-за няспраўнасці веласіпеда, але знайшла сілы працягваць гонку і заваяваць трэцяе месца.

У хлопцаў прызавыя месцы размеркаваліся такім чынам: Лёша Цар, Відзім Мамай і госць Чысці з Літвы – Мантас Таранас. Акрамя грамат пераможцы былі ўзнагароджаны і салодкімі прызамі.

Але самае галоўнае — дзеці цяпер ведаюць, што такое раптоўная небяспека на дарозе, тармазны шлях аўтамабіля і яго даўжыня, лабавое сутыкненне і яго вынікі для жыцця чалавека, асабліва пры сутыкненні веласіпедыста з аўтамабілем. Гэтыя дзеці ўжо ніколі не будуць рызыкаваць сваім жыццём. Гэтыя не. А іншыя?

Уладзімір ЗВЕРНІК.

■ ФУТБОЛ, НАВІНЫ

БАТЭ прыедзе ў Чысць 10-га жніўня

Чысцінцы правядуць кубкавы матч 1/16-ай фінала з чэмпіёнам краіны барысаўскім БАТЭ не 9-га, а 10-га жніўня ў нядзелю, прымеркаваўшы яго да традыцыйных святкаванняў Дня Будаўніка. Добра і балельшчыкам "Маладзечна-2000", якія, калі захочуць, змогуць у суботу з'ездзіць у блізкую Смаргонь, а назаўтра завітаць у Чысць.

24 чэрвеня. Верас (Нясвіж) – Забудова 2:0

1 ліпеня. Тарпеда-СКА (Мінск, дубль) – Маладзечна-2000 (дубль) 4:0

5 ліпеня. Гомель-СДЮШАР – Забудова 1:2

Галы: (7); Півавар (34), Татун (72). На 72-ой хвіліне Татун не рэалізаваў пенальці

8 ліпеня. Маладзечна-2000 (дубль) – Днепр-Трансмаш (Магілёў, дубль) 0:1

12 ліпеня. Дынама (Брэст, дубль) – Маладзечна-2000 (дубль) 7:0

12 ліпеня. Палессе – Забудова 0:3

Галы: Татун (2), Вышынскі (72, 81). Склад: Мароз – Татун, Казяк, Гружэўскі, Пятроўскі – Матусевіч, Вышынскі (Смолік,82), Смірноў (Савіцкі,80), Абановіч – Грыхуцік (Антановіч,60), Півавар (Байлукоў,65)

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ФУТБОЛ, ПЕРШАЯ ЛІГА

Шэры футбол

5 ліпеня. 1000 гледачоў. Суддзя Пырэеў. Бяроза – Смаргонь 1:0.

12 ліпеня. 2500 гледачоў. Суддзя Лазнюха. Смаргонь – Нёман (Масты) 1:0

Гол: Валовік (9-пен). Склад: 16.Шляхавой – 4.Курак, 3.Судзін, 6.Трындзюк, 5.Жачко – 2.Тарасаў (12.Дукса,65), 10.Карасёў, 9.Дзігілевіч (18.Мяць,65), 7.Грабаздзін, 6.Кукалевіч (17.Мазалоўскі,85) – 11.Валовік

Гэтая дамашняя сустрэча наўрад ці чым запомніцца балельшчыкам. Каманда прадэманстравалі шэры, нецікавы футбол. Галявых момантаў, бадай, і не было. Хіба толькі смаргонцы тройчы прабілі крыху міма варот. Яны мелі гульнявую перавагу, бо, напрыклад, падалі за матч 8 вуглавых супраць ніводнага ў гасцей. А гол нарадзіўся амаль з нічога. Валовік рухаўся з мячом убок ад варот, і пасля яго сутыкнення з абаронцам арбітр наважыўся прызначыць пенальці. Дарэчы, на варотах гасцей гуляў Шыдук, які межсезонне правёў у "Смаргоні", а перад самым пачаткам чэмпіяната вярнуўся ў "Нёман", дзе даўно гуляе і з'яўляецца капітанам. На «расстрэл» з адзінаццацімятровай кропкі ён зрэагаваў, нават крануўся ў бок мяча, але спыніць не змог, настолькі моцным быў удар.

У матчы не прымаў удзел Кашкар, адлучаны ад складу галоўным трэнерам Уладзімірам Уткіным з-за праяўленняў непрафесіяналізму ў вольны час. Невядома, ці будзе ён далей выступаць за "Смаргонь", бо, напрыклад, Іваноў і Казлоў, якія гэтак жа праштрафіліся яшчэ на стартавым адрэзку чэмпіяната, так і не былі вернутыя ў каманду.

5. Ліда	23
6. Граніт	23
7. Смаргонь	20
8. Камунальнік	20
9. Ведрыч-97	18

Мікіта ЛІСТАПАД.

■ ФУТБОЛ, ВЫШЭЙШАЯ ЛІГА

Каманда чапляецца за ачкі

МАЛАДЗЕЧНА. Склад у дамашнім матчы пад дажджом з магіляўчанамі быў такі: Міхайлаў – Маляўка, Косак, Сысой – Лявончык, Якубоўскі, А.Альховік (Веташкін,34), Дараховіч (Кухлей,60), Пазняк – Сідарэнка (М.Альхавік,46), Макрыцкі.

Перавагай валодалі госці, у першым тайме яны стварылі некалькі галявых момантаў і ўвасобілі сваю перавагу ў гол. На працягу хвілін дваццаці пасля перапынку гаспадары перахапілі ініцыятыву і нават былі блізкія, каб зраўняць лік, Макрыцкі і Лявончык.

Перыяд актыўнасці прайшоў разам з выдаленнем М.Альхавіка на 69-ай хвіліне за неспартыўныя паводзіны пасля раней атрыманага папярэджання. Канцоўка матча для маладзечанцаў уключыла прапушчаны гол (падчас абодвух узяццяў варот не дапамог Міхайлаў), траўму Маляўкі, чацвёртае папярэджанне Сысоя ў сезоне.

Пасля гэтага матча старшы трэнер (менавіта так яго называлі, а не, напрыклад, той, хто выконвае абавязкі галоўнага) Ігар Гасюта пакінуў клуб. Даўно няма ўжо ў Маладзечне і Аляксандра Кісценя. Кіраваць калектывам засталіся начальнік каманды Ігар Старавойтаў і проста трэнер Андрэй Любчанка.

13 ліпеня. 1500 гледачоў. Суддзя Чабыкін.

Дынама (Брэст) – Маладзечна-2000 0:0

Склад: Сцепановіч – Косак, Кабельскі, А.Альховік, Пазняк – Кухлей, Якубоўскі, Дараховіч (Галенка,89), Лявончык – Макрыцкі, Сідарэнка (Тураў,62)

Істотна зменена абарона, дзе раней гуляў толькі Косак, ды і тое на іншай пазіцыі, здолела захаваць свае вароты ў недатыкальнасці. Праўда, атака брастаўчан амаль ніякіх клопатаў не дастаўляла. А вось нашы землякі маглі забіць тройчы пасля перапынку. Спачатку выдатна правёўшы матч, Макрыцкі прайшоў з мячом па чужой палове поля, адпасаваў Сідарэнку, які схібіў, прабіўшы вышэй варот. Потым партнёраў выратоўваў галкіпер Вірко, які бліскуча парыраваў удар Турава галавой метраў з 11-і пасля флангавага праходу Кухлея, а таксама штрафны ўдар у выкананні Пазняка метраў з 23-х.

13.07. Славія – Зорка-ВА-БДУ 3:3, Днепр-Трансмаш – Белшына 5:2.

1. Тарпеда-СКА	31
2. Гомель	31
3. Дынама (М)	29
4. БАТЭ	24
5. Шахцёр (-3)	21
6. Тарпеда (Ж) (-1)	19
7. Днепр-Трансмаш	18
8. Дарыда	17
9. Дынама (Б)	16
10. Нафтан	15
11. Нёман	15
12. Лакаматыў (М) (-1)	13
13. Зорка-ВА-БДУ	12
14. Белшына	11
15. Славія (-1)	10
16. Маладзечна-2000	10

Бамбардзіры: Бяганскі (БАТЭ), Карніленка (мінскае "Дынама"), Мархель (жодзінскае "Тарпеда") – па 8... Альхавік, Макрыцкі – па 3.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ІНВАСПОРТ

Перамогі маладзечанцаў на чэмпіянаце Еўропы

МАЛАДЗЕЧНА. У чэрвені ў галандскім Асэне прайшоў чэмпіянат Еўропы па лёгкай атлетыцы для інвалідаў. Там выступілі абодва знакамітыя маладзечанцы Ігар Фартунаў і Віктар Жукоўскі.

Фартунаў (катэгорыя Б3 для спартсменаў з астаткам зроку да 8-10%) перамог ва ўсіх трох скачковых дысцыплінах, прычым устанавіў сусветны рэкорд у "вышыні" — 203 см. У "даўжыні" меў 6,82, у "трайным" – 14,40.

Ён таксама ўдзельнічаў у бегавых стартах, стаў другім у бегу на 100 м (час 11,27) і трэцім – на 200 м (23,03).

Жукоўскі (катэгорыя Б1 для цалкам невідушчых, выступае з дапамогай "лідэра" Анатоля Панкова) перамог у скачках у даўжыню з вынікам 6,20 (асабісты рэкорд 6,44 устанавіў летась на чэмпіянаце свету). Паказаў гэтыя сантыметры ў трэцяй спробе.

У трайным скачку Віктар атрымаў траўму ў адной са спроб і не змог працягнуць барацьбу.

Трэнер Фартунава Георгій Шэлег застаўся дома, вымушаны быў сачыць за выступленнямі сваіх выхаванцаў на адлегласці. Дарэчы, у складзе зборнай краіны выступалі яшчэ чацвёра спартсменаў, да падрыхтоўкі якіх Шэлег мае непасрэднае дачыненне. Гэтыя спартсмены нарадзіліся не ў Маладзечне і зараз тут не жывуць (у асноўным, жывуць у Мінску), але вучыліся ў маладзечанскай школе-інтэрнаце, правялі тут з дзесятак гадоў, і іх першым трэнерам быў якраз Шэлег.

Вольга Зіневіч (Б2 – астатак зроку на лепшае вока да 3%, 1975 г.н.) заняла два першых месца (100 м і 200 м) і другое месца ў "даўжыні".

Руслан Сівіцкі (Б2, 1975 г.н.) стаў другім у трайным скачку і трэцім у "вышыні", дзе менавіта яму раней належыў сусветны рэкорд 202 см (аб'яднанне катэгорый Б2 і Б3), усталяваны на Паралімпійскіх гульнях у Сіднеі.

Аляксандр Бацян (Б2, 1977 г.н.) заваяваў другое месца на 100 м і трэцяе на 200 м.

Мікалай Семяняка (Б3, 1973 г.н.) стаў трэцім у кіданні кап'я. Ён, дарэчы, выступае за міні-футбольную зборную, выйграў з ёй абодва чэмпіянаты свету.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ АНОНС

18 ліпеня. 17-00.
Маладзечна-2000 (дубль) – Дарыда (Ждановічы, дубль)

19 ліпеня. 18-00.
Маладзечна-2000 – Дарыда (Ждановічы)

20 ліпеня. Ліда – Смаргонь

+0=0-2 0-3. Летась 0:2 дома і 0:1 на выездзе

20 ліпеня. 17-00.
Забудова – Змена (Мінск)

+2=0-1 4-2. У першым крузе 1:2 (Грыхуцік) на выездзе

7 месца, 16 ачкоў – 6 месца, 19 ачкоў

24 ліпеня. 18-00.
Смаргонь – Хімік (Светлагорск)

+0=1-1 0-1. Летась 0:0 на выездзе і 0:1 дома

24 ліпеня.
Сож (Крычаў) – Забудова

+0=1-0 2-2. У першым крузе 2:2 (Вышынскі, Савіцкі) дома

ВІНШАВАНКІ

Віншуем **Бялова Уладзіміра**! Жадаем табе ўсяго найлепшага ў дзень нараджэння. Здароўя, удачы, кахання, павагі. *Жонка, дзеці.*

Віншую сяброўку **Неваровіч Танюшу** з днём нараджэння! Жадаю моцнага здароўя, шчасця і поспехаў у вучобе. *Ульяна.*

Любую матулю **Якубовіч Алу Макараўну** віншуем з днём нараджэння! Жадаем здароўя, шчасця. *Дзеці.*

■ ІМЯНІНЫ

18 ліпеня
Праваслаўныя: Ганны, Сяргея.
Каталіцкія: Каміля, Шымана.
19 ліпеня
Праваслаўныя: Марфы, Ульяны, Антона, Валянціна, Васіля, Інакенція, Лук'яна, Сідара.
Каталіцкія: Вадзіслава.
20 ліпеня
Праваслаўныя: Еўдакіі, Ефрасінні, Марыі, Германа.
Каталіцкія: Часлава.
21 ліпеня
Праваслаўныя: Пракопа, Феафіла.
Каталіцкія: Андрэя, Віктара.
22 ліпеня
Праваслаўныя: Марыі, Аляксандра, Кірылы, Панкрата, Фёдара.
Каталіцкія: Марыі.
23 ліпеня
Праваслаўныя: Аляксандра, Антона, Данілы, Лявона.
Каталіцкія: Брыгіды, Апалінара.
24 ліпеня
Праваслаўныя: Алены, Вольгі.
Каталіцкія: Крыстыны.

Кінатэатр «Радзіма»

21-27 ліпеня. "Экстрэмалы", ЗША, баявік – у 15.00 (акрамя 21, 23, 25) і 17.00.

"Хлопцы з жаночага інтэрната", ЗША, камедыя, акрамя асоб да 18 год, – у 19.00 і 21.00.

(Кожную сераду ільготныя білеты на сеанс у 17.00)

Для дзяцей

19-20 ліпеня. "Джымі Нейтрон: геніяльны хлопец", ЗША, поўнаметражны мультфільм – у 13.00.

22 ліпеня. "Крадзеж чэмпіёна", ЗША, камедыя – у 11.00.

24 ліпеня. "Лапы", ЗША, камедыя – у 11.00.

26-27 ліпеня. "Карлік Нос", Расія, поўнаметражны мультфільм – у 13.00.

ЗНАЁМСТВЫ

Мужчына 50/178, жыву адзін у сельскай мясцовасці, в/а няма. Пазнаёмлюся з жанчынай для сумеснага жыцця. Маладзечна-3, п/д 007797.

■ БУДОЎЛІ

Ізноў на танцы

МЯДЗЕЛ. У райцэнтры паблізу райвыканкома адбудоўваюць танцавальную пляцоўку. Яна была закінутая 8 год.

Упершыню на ёй затанчылі і заспявалі 13 гадоў таму. Але нядоўга музыка гучала на танцпляцоўцы. У 1995 годзе ўсё змоўкла. Да сёлетніх дзён ад пляцоўкі застаўся толькі фундамент.

Нарэшце, мядзельская моладзь вырашыла адрадзіць традыцыі сваіх старэйшых сяброў, а можа, і бацькоў. Беспрацоўныя ўзяліся за будаўнічыя работы. Працоўная моладзь і навучэнцы – за добраўпарадкаванне. Хлопцы і дзяўчаты поўнасцю рэканструявалі танцпляцоўку: пабудавалі эстраду, паставілі агароджу, зрабілі лаўкі і пафарбавалі ўсё неабходнае. Грошы на будаўнічыя матэрыялы выдзеліў раённы цэнтр занятасці. Дарэчы, беспрацоўная моладзь атрымае за працу на танцпляцоўцы заработную плату, сімвалічную, канечне. Але на першыя танцы якія неўзабаве ізноў збяруць мядзельцаў, хопіць.

Ірына РАБУШКА.

У Маладзечне таксама, як і ў Мядзеле, ёсць танцавальная пляцоўка, што месціцца ў гарадскім парку, на якой ужо шмат год ніхто не танцуе. Раней у парку была просценькая невялікая пляцоўка, залітая бетонам. На ёй ледзь змяшчаліся людзі, якія сюды прыходзілі. Нарэшце пабудавалі высотную танцпляцоўку з дахам. Але чамусьці танцы спыніліся.

Фота Ірыны РАБУШКІ.

■ НЯВЫДУМАНЫЯ ГІСТОРЫІ

Хто будзе наступны?

Вёска Кабыльнік (цяперашняя назва Нарач). У яе цэнтры вялікую плошчу (тут раней адбываліся кірмашы, стаяла скульптура савецкага салдата) заняў будынак, які нагадвае паравознае дэпо. У ім месцяцца выканком сельсавета, паштовае аддзяленне, ашчадны банк, Дом культуры, бібліятэка, музычная школа. Знайшлося месца для АТС, магазіна "Малако" (Нарачанскага масласырзавода), камбіната бытавога абслугоўвання.

І гэта яшчэ не ўсё. У адным з пакояў некаторы час месцілася прыватная аптэка. Потым яе не стала (у вёсцы здаўна ёсць дзяржаўная аптэка).

Памяшканне, што пустуе, спадабалася індывідуальнаму прадпрымальніку з Маладзечна. Над дзвярыма змясціў шыльду "Прысмакі". Прадаваў хлебабулачныя і мясныя вырабы. Відаць, справы пайшлі не вельмі прыбытковa, і гандлёвая кропка апусцела.

А ў канцы мінулага года дзверы зноў адчыніліся. Аб'явіўся трэці наймальнік памяшкання. Прадае хлеб, кілбасныя вырабы, яйкі і іншыя прадукты. Хлеб, дарэчы, прывозіць з Мінска, яго хутка разбіраюць, бо смачны, якасны. Гаспадар магазіна – мясцовы жыхар. Няхай яму спадарожнічае поспех!

Міхась ЧАРНЯЎСКІ.

■ КОНКУРСЫ

Збяры карцінку

Вітаем вас, аматары конкурсаў. Працягваем наш конкурс "Збяры карцінку".

У дзевяці летніх нумарах "РГ" мы друкуем кавалачкі цэлага малюнка. Сёння прапануем вам сёмы фрагмент малюнка. Першы быў надрукаваны ў №23 за 6 чэрвеня, апошні будзе надрукаваны у пятніцу, 1 жніўня. Галоўнае, не згубіць ніводнага кавалачка, бо карцінка не атрымаецца.

Збярыце карцінку, прыдумайце ёй назву ці складзіце вершык. Складзеную карцінку са сваім творам (з назвай) дашліце нам у рэдакцыю "РГ" (Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а) не пазней за 10 жніўня.

Да канца апошняга летняга месяца мы аб'явім пераможцаў.

Фрагмент №7

■ ЗДАРЭННЕ

Загарэўся хлопчык

ВІЛЕЙКА. 13-гадовы хлопчык загарэўся ў гаражы.

Здарэнне адбылося ў Вязыні. У пабудове не было святла. Хлопчык вырашыў падсвяціць запалкай, ад чаго ўспыхнулі пары бензіну. Ён пачаў сам гасіць агонь, у выніку чаго трапіў у бальніцу з апёкамі 2 і 3 ступеней. Згарэў і дах гаража.

Ірына РАБУШКА.

■ КОНКУРСЫ

Зарабі білеты ў кіно

Знайдзі словы

У гэтым хаосе літар схаваныя словы – назвы рубрык, старонак – усё звязанае з нашай газетай.

Злучыце словы лініямі або проста запішыце, дашліце або прынясіце свае рашэнне ў рэдакцыю – і вы атрымаеце ад нас білеты ў кіно! Чакаем кемлівых і настойлівых.

Падрыхтавала Аксана КУЛЕЎНІЧ.

Н	А	А	Н	О	Н	К	Р	Ы	А	Н	Е	К	Д	О
Ц	В	І	Н	Т	С	Н	А	М	І	М	І	Н	У	Т
Э	Ь	Н	Ы	Э	Л	Е	Д	А	Н	С	Я	Я	Л	Д
Н	Ы	Е	З	Д	Ы	Т	В	Л	Ы	Н	М	‘	А	Я
К	А	Л	Е	П	С	Р	О	І	Н	І	С	А	Е	Л
Г	Р	А	Й	О	Е	‘	К	М	Я	Ь	Ц	Ч	Р	Г
Д	А	М	Д	Р	Т	Р	У	Ф	Э	Р	А	В	О	О
С	Т	В	А	С	К	С	Ы	У	К	О	К	Т	Е	П
К	Э	А	І	Я	О	П	Г	К	С	П	В	Ы	Н	Н
А	Л	О	Г	А	Д	У	А	Р	А	А	П	Ы	Т	А
Т	У	Р	Ы	З	М	К	А	Ц	Ы	Я	Л	Е	Т	А

Купон 29

Рэгіянальная газета

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

тэкст

прозвішча, імя, адрас (не для друку)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету!
Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання і нумар дакумента ўладальніка. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

■ ШАШКІ

«О, кофе сладостный, и ты, миндаль сухой!»

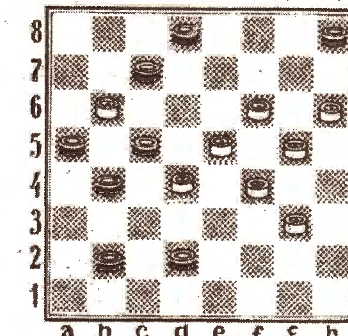
Шашкі, створаныя самім геніем-народам, вельмі захапляльная гульня, і разам з тым, яна ніколі не скоўвае фантазіі.

На першы погляд даволі простая гульня, але гэтая прастата невычарпальная. Таму невыпадкова тэму шашак у свеце паэзіі ўзнімалі многія паэты. Сярод іх – рускі паэт Эдуард Багрыцкі, які ў пачатку сваёй літаратурнай дзейнасці (1915– 1916 г.г.) пісаў стылізаваныя, умоўна-рамантычныя вершы.

Адзін з іх "О, кофе сладостный, и ты, миндаль сухой!" з'явіўся своеасаблівым гімнам шашачнай гульні.

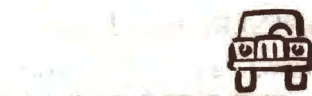
О, кофе сладостный,
и ты, миндаль сухой!
На белых столиках
расставленные шашки...
Клетчатая доска,
и круглые костяшки
Построены в ряды
внимательной рукой.
Бог шашечной игры
спокоен и угрюм,
На локти опершись,
за стойкой дремлет немо...
Какой возвышенной
и строгой теоремой
В табачной радуге
занялся вещий ум!..
Смотри внимательней,
задумчивый игрок,
Куда направилась
рассыпаная стая...
И вот коричневый
квадрат освобождая,
Передвигается
слепительный кружок!

А вось як выглядае падобная паэзія на шашачнай дошцы.

Белыя пачынаюць і выйграюць, здымаючы адначасова 7 шашак чорных. Той, хто прышле правільны адказ, будзе ўшанаваны рэдакцыяй.

Анатоль РОГАЧ.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

• Рэно-19, 1992 г.в., чорны, седан, 2300 у. а. Т. у Вілейцы 57222.
• Мазду-323, 1986 г.в., 1.5л, седан, 1550 у. а. Т. у Вілейцы 32783.
• Мерседэс-207Д, 1983 г.в., высокі, кароткі; пральную машыну-аўтамат; газавае абсталяванне, б/у. Т. у Вілейцы 35461.
• ФВ-Пасат, 1.6Б, 1988-1989 г.в., універсал, сіні, ц/замок, сігналізацыя. Т. у Маладзечне 32917.
• З/ч да БМВ-318, 1987 г.в.; а/м ФВ-Жук, 1980 г.в., "Мексіканец". Тэл. (8-029) 6396374.
• Мерседэс-207 з дубль-кабінай, 1985 г.в.; мерседэс-609, 1986 г.в.; мерседэс-407, 1986 г. в. Т. у Маладзечне 70602.
• ГАЗ-52, фургон. Т. у Маладзечне 51315, (8-029) 6499147.
• Форд-Мандэо, 1994 г.в., 1.8ТДІ, універсал, чырвоны. Тэл. (8-029) 6435141.
• А/м Хундай-Поні, 1994 г.в., 1.5і, блакітны металік, без праблем, 2200 у. а. Т. у Маладзечне 39315.
• ФВ-Гольф-2, 1990 г.в., 1.3, 5-дзверны, колер зялёны металік. Т. у Вілейцы 51418.
• ВАЗ-2107, 1993 г.в., выдатны стан, 1700 у. а. Т. у Астраўцы 39202.
• Фіят-Уно, 1984 г.в., 1.3 бензін, добры стан, 5-дзверны, ТА-2004, літыя дыскі, 850 у.а, торг. Тэл. (8-029) 7528944.
• Форд-Скорпіё, 2.5 ТД, 1990-1991 г.в., седан, усе навароты. Т. у Вілейцы 74226, 64547, 64479.
• Вольву-360, 1987 г.в., бензін, 1000 у.а., торг. Т. у Вілейцы 53154.
• ВАЗ-21019, 1985 г. в. Т. у Вілейцы 58100.
• ГАЗ-53, самазвал, дызель, 1500 у. а. Т. у Вілейцы 33023.
• ФВ-Транспарцёр-2, 1989 г.в., грузапасажырскі, 2800 у.а., магчымы торг. Т. у Вілейцы 33040, (8-029) 6632260.
• ВАЗ-21061, 1993 г.в., добры стан; ФВ-Джэту, 1.6 дызель, 1987 г. в. Тэл. (8-029) 6223589.
• Мерседэс-123, 2.4Д, 1300 у.а.,торг. Т. у Вілейцы 54979, (8-029) 6654979.
• Опель-Кадэт, 1.4Б, 1991 г.в., чырвоны, ідэальны стан. Т. у Маладзечне 91274.
• Форд-Скорпіё, седан, 09.1992 г.в., велюр, седан, л/д, ц/з, г/у, АВС, таніроўка, 5 месяцаў з Германіі, тэрмінова. Т. у Маладзечне 62403, Сяргей.
• А/м ВАЗ-2101, 1974 г.в., на хаду, 300 у. а. Т. у Маладзечне 62410.
• А/м ФВ-Пасат, 1993 г.в., 1.8 см³, каробка-аўтамат, ц/з, люк, 1 год у РБ. Т. у Астраўцы 20151.
• А/м М-2140, 1985 г. в. Т. у Маладзечне 66579, 42254.
• М-2140, 1985 г. в. Т. у Маладзечне 31443.
• Форд-Эскорт, 1982 .в., 1300 см³, 5КПП, 650 у. а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6275394.
• АЗЛК-2140, 1982 г.в., добры стан,400 у. а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6398087.
• Опель-Аскону, 1983 г.в., 1.6 бензін, да 1000 у. а. Т. у Маладзечне 31528, (8-029) 6418414.
• СТА возьме з/ч да а/м на рэалізацыю. Т. у Маладзечне 52003.
• Фіят-Дукато, грузапасажырскі, 1.9 дызель, 1992 г.в., 3600 у. а. Тэл. (8-029) 6660037.
• Мерседэс-123, 1981 г.в., 2.4Д. Т. у Маладзечне 41297.
• Матацыкл ЯВА-350, выдатны стан, 210 у. а. Т. у Маладзечне 36919.
• Хундай-Лантру, 1993 г.в., эл.пакет, люк, 1500 у. а. Т. у Маладзечне 32621.
• ФВ-Гольф-3, 1994 г.в., 1.6Б, 10 дзён з Германіі. Т. у Маладзечне 52688.
• ВАЗ-21061, 1990 г.в., 77 тыс.км, шэра-блакітны, ідэальны стан, зімой не эксплуатаваўся, 1400 у. а. Т. у Валожыне 54944.
• БМВ-520і, 1982 г.в., л/д, родная фарба, 1000 у. а. Т. у Маладзечне 36576.
• ГАЗ-69, 8-месны, прычэп, гума, запчасткі, нядорага. Т. у Маладзечне 73703.
• Сеат-Кардобу, 10.1995 г.в., 1.4 мона. Т. у Маладзечне 36272.
• А/м ФВ-Гольф-3, 1993 г.в., 1.6Б, мона, чорны. Тэл. (8-029) 6550824.
• Форд-Транзіт, 1986 г.в., Д, 2.5 аб., нядорага. Т. у Маладзечне 36485.
• ФВ-Гольф, 1986 г.в., 1.6Д. Т. у Смаргоні 31338.
• ВАЗ-2105, 1998 г.в., 1600 у. а. Т. у Мядзеле 42615.
• ФВ-Пасат, універсал, 1986 г.в. Т. у Ашмянах 22562.
• ФВ-Пасат, 1993 г.в., з Германіі. Т. у Вілейцы 33277.
• Тэрмінова матацыкл МТ "Днепр", нядорага. Т. у Вілейцы 33327.
• ВАЗ-21093, 1990 г.в., добры стан. Т. у Вілейцы 44269.
• А/м Опель-Аскона, 1.3к, 1984 г.в., карычневы, добры стан, 1000 у.а., торг. Т. у Вілейцы 53152.
• Мікрааўтобус Фольксваген-Транспарцёр, 1990 г.в., 2500 у.а.; Мерседэс-190Д, 1978 г.в., 2500 у. а. Т. у Смаргоні 52359.
• Форд-Арыён, 1991 г.в., 1.4Б, моцнаўпрыск, сп.вішня, 5 КПП, ц/з, сігналізацыя, люк-2п, эл.карэктар фар, 4-дзверны, 2100 у.а., торг. Т. у Вілейцы 59385, 33759 (па выхадных).
• А/м ВАЗ-2109, 1991 г.в., колер вішнёвы, добры стан. Тэл. (8-029) 6257391.
• Рэно-Трафік, 1991 г.в., 2.1Д, чырвоны, грузапасажырскі. Т. у Вілейцы 33829.
• Фіят-Тэмпру, 1994 г.в., дызель. Тэл. (8-029) 6153865.
• БМВ-320, 1986 г.в. (купэ), 1400 у. а. Т. у Вілейцы 46369, (8-029) 6556204.
• ІВЕКУ-35-8, 1982 г.в., 2.5Д, грузавы, тэнт, борт 4.2м, спарка, добры стан, 1600 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57206, (8-029) 6657206.
• ВАЗ-2107, 1995 г.в., 1600 у.а., торг. Т. у Вілейцы 74391.
• ВАЗ-2102, капрамонт рухавіка, кузава, 450 у. а. Т. у Вілейцы 35246, (8-029) 6635246.
• ВАЗ-2106, 1982 г.в., патрэбны рамонт кузава, 300 у.а., торг. Т. у Вілейцы 59479.
• А/м Форд-Сіера, 1988 г.в., 1.8Б, сіні, седан, люк, сігналізацыя. Т. у Вілейцы 33663.
• Мерседэс-123Д, 1980 г.в., 800 у. а. Т. у Вілейцы 33040, (8-029) 6632260.
• А/м Форд-Эскорт, універсал, 1.6Д, 1986 г.в., добры стан. Т. у Вілейцы 40230.
• А/м ВАЗ-2101, сіні, к.р 2003 г., 500 у. а. Тэл. (8-029) 6479601.
• Масквіч-2140 на запчасткі. Т. у Вілейцы 51680.
• Прычэп да л/а (зав. Лаўрыновіча, 23, каля ж/д масла). Т. у Вілейцы 56603, (суседзі).
• Форд-Эскорт, 1984 г.в., 1300 см³, ц/з, люк, 5КПП. Т. у Вілейцы 35154 (пасля 17.00).
• Опель-Рэкорд, 1979 г.в., поўны капрамонт кузава, рухавік з Германіі, 5КП, чорны. Т. у Вілейцы 33198, 33052.
• ФВ-Гольф, 1985 г.в., 1.6Б, 1250 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 6588140.
• ФВ-Джэту, 1985 г.в., 1.6Б, магнітола, люк, сігналізацыя, ц/з, 1500 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 6588140.
• ВАЗ-2101, 1972 г.в., добры стан, 300 у.а., торг. Т. у Вілейцы 33279.
• ЯВУ-350-638, 1990 г.в., добры стан. Т. у Вілейцы 52356, (8-029) 6458341.
• Міцубісі-Галант, 1990 г.в., седан, 1950 у. а. Т. у Вілейцы 46369, (8-029) 6556204.
• Опель-Амегу, 1988 г.в., 2.3 дызель, 1700 у. а. Т. у Вілейцы 46369, (8-029) 6556204.
• Фольксваген-Гольф, 1986 г.в., 1.8СПІ, 1600 у. а. Т. у Вілейцы 46369, (8-029) 6556204.
• А/м Волга-340, 1.6 дызель, 1988 г.в., 1000 у.а., торг. Т. у Вілейцы 58457.
• Опель-Кадэт, 1.6Д, 1985 г.в., 1300 у.а., торг. Т. у Вілейцы 58386 (вечарам), 54347, (8-029) 6485291.
• ВАЗ-2105, 1988 г.в. Т. у Вілейцы 32561.
• ВАЗ-21063, 1986 г.в., добры стан. Т. у Вілейцы 32870.
• З/ч Мерседэс-123, рухавік 2.0Д, з/ч па кузаву. Тэл. (8-029) 6640201.
• ВАЗ-2109, 1300 у.а., 1992 г.в., люк, магнітола, Бельгія. Т. у Вілейцы (8-029) 6259728.
• Сеат-Ібіцу, 1991 г.в., 1.7Д, 3-дзверны, сіні, 1650 у. а. Т. у Вілейцы 56258, (з 8.00 да 17.00), 32464 (пасля 19.00).
• ВАЗ-2108, 1987 г.в., бэжавы, выдатны стан. Т. у Вілейцы 32349.
• Форд-Скорпіё, 1992 г.в., 2.0 бензін, ДОНС, бардо, перламутр, седан, г/у, ц/з, ABS, фаркоп, 2300 у. а. Т. у Вілейцы 51002.
• Мерседэс-Бэнц-208Д, 1990 г.в., 2.3 дызель, чырвоны, высокі, кароткі, г/у, сігналізацыя, фаркоп, 5000 у. а. Т. у Вілейцы 57704, (8-029) 6181186.
• Аўдзі-80, 1.6Д, 5-дзверная, 5КПП, сіняя, аўдыя. Т. у Вілейцы 73275.
• ФВ-Пасат-В3, 1.8Б, 1989 г.в., універсал, у РБ з 11.2001. Т. у Вілейцы 58462.
• Рэно-19, 1.7Б, 1993 г.в. Т. у Маладзечне 51565.
• ВАЗ-21011, 1976 г.в., добры стан. Т. у Маладзечне 73959.
• Форд-Эскорт, 1993 г.в. Т. у Маладзечне 32777.
• ВАЗ-2106, 1985 г.в., добры стан. Т. у Маладзечне 60168.
• Фольксваген-Пасат, 1985 г.в., аб'ём 1.3, дызель. Т. у Маладзечне 34054.
• ФВ-Гольф-2, 1.6К, 5-дзверны, аўтамат і інш. Т. у Маладзечне 37335.

• ВАЗ-21013, 1985 г.в., 700 у.а., торг. Т. у Маладзечне 75321, (8-029) 6312530.
• Форд-Фіесту, 1.1Б, 1994 г.в., з Германіі. Т. у Маладзечне 54989.
• М-2141, 1990-1991 г.в., добры стан. Тэл. (8-029) 6497306, (8-029) 6666803.
• М/в Нісан-Ванет, 1993 г.в., 2.0Д, 7-месны. Т. у Маладзечне 31921.
• Форд-Скорпіё, 1990 г.в., 2.0ДОНС; Аўдзі-100, 1987 г.в., 1.8 г/б, тэрмінова. Т. у Маладзечне 35839.
• ВАЗ-2107, 1984 г.в., 800 у.а., торг. Тэл. (8-029) 6349761.

КУПЛЮ

• Матацыкл "Мінск", новы або 1993 г. в. Тэл. (8-029) 6299208.
• Новыя грузавыя і сельскагаспадарчыя шыны. Тэл. (8-029) 6611854.
• Прычэп да л/а. Т. у Маладзечне 40679.
• ВАЗ-2106-063, да 500 у. а. Тэл. (8-029) 6658291.
• Мерседэс-124 або Пежо-605. Т. у Вілейцы 58836.
• Рухавік ад мотакаляскі "інвалідкі". Т. у Маладзечне 96003.
• Дакументы да а/м ФВ-Пасат-2, універсал. Т. у Маладзечне 75693 (вечарам).

ІНШАЕ

• Вазьму за а/м (заказ). Т. (8029) 6014968.
• У Шчэцін за аўто. Дапамога ва ўсім. Зваротнае суправаджэнне. Т. у Гродна (8-0152) 748116, 771143.
• Аўтамабіль з першых рук! Знаходжанне заказанага вамі аўтамабіля па рэальнаму кошту; вас сустракаюць на вакзале г. Эссен (Германія); размяшчэнне ў недарагой гасцініцы; за 1-3 дні афармленне вашага аўтамабіля. Вашы затраты будуць зведзены да мінімума. Т. у Вілейцы 54246.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

• Гараж у ГК-21, памер 4.7х9.5, высокія вароты; а/м ВАЗ-21047, 1994 г.в., у добрым стане. Т. у Маладзечне 62175 (вечарам).
• 2-пакаёвую кватэру ў г. Вілейка. Т. у Вілейцы 57573.
• Тэрмінова 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т.у Мядзелі 47946.
• Дом у г. Маладзечна або мяняю на дом, кватэру ў г. Дзяржынске. Т, у Маладзечне 40096, (8-01716) 55662.
• 4-пакаёвую кватэру ў г. Смаргонь, 1 паверх, спальны раён, цэнтр горада. Т. у Смаргоні 54647 (пасля 18.00).
• Дом, в. Андрэйкі, ёсць сад, 20 км ад Мядзела. Тэл. (8-029) 6481932.
• Дом у г. Вілейка, мяняю на кватэру. Т. у Вілейцы 53888.
• Паўдома без выгод у г. Вілейка, або мяняю ці здам кватэру. Т. у Вілейцы 53252.
• Дом (6х8), в. Лоцэвічы, Вілейскі раён на вываз. Т. у Вілейцы 51437.
• 2-пакаёвую кватэру ў г. Вілейка. Т, у Вілейцы 33399.
• 3-пакаёвую кватэру ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 64840, 60864.
• 2-пакаёвкую кватэру ў Маладзечне па вул.Маладзёжнай, д.24. Т. у Маладзечне 31184, т. у Мінску 2911658.
• 2-пакаёвую кватэру ў г. Маладзечне або мяняю на 1-пакаёвую. Т. у Маладзечне 63829.
• Прысядзібны ўчастак на беразе возера ў г/п Свір. Дому патрабуецца рамонт. Т. у Маладзечне 61958.
• Дом 8х8 у в. Лынтупы, ёсць гаспабудовы, сад, участак 0.25 га. Т. у Маладзечне 61958.
• 1-пакаёвую кватэру ў Маладзечне па вул. Машэрава, 1/2 паверх., 39.6/17.3/8.9, с/в асобны, тэлефон. Т. у Мінску 2364029.
• 2-пакаёвую кватэру ў Маладзечне з ч/выгодамі (ацяпленне, халодная вада тэлефон, газ). Т. у Маладзечне 69619.
• 2-павярховы, 2-кватэрны дом з усімі камунікацыямі. Т. у Вілейцы 33170 (пасля 19.00).
• Дом у Маладзечне. Т. у Маладзечне 63781.
• 1-пакакёвую кватэру ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 62620.
• 2-павярховы цагляны дом у Маладзечне, цэнтральнае ацяпленне, падведзены газаправод, усе выгоды, гараж. Т. у Маладзечне 73703.
• Дачу ў в. Алянец, Смаргонскі раён. Т. у Смаргоні 32856, 34567.
• 1-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 59203.
• Кватэра ў 2-кватэрным доме ў в.Куранец, Вілейскі раён, 60.6 м² з усімі надворнымі пабудовамі, з участкам 0.15га. Т. у Вілейцы 76325.
• 4-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 57891.
• Тэрмінова 1/2 дома ў г. Вілейка або мяняю на 2,3-пакаёвую кватэру (усе камунікацыі, тэелфон, гаспабудовы, гараж, участак 5 сотак). Т. у Вілейцы 51666, (8-029) 6465233.
• Дом у цэнрты г. Вілейка, драўляны, пячное ацяпленне, выгоды ў доме, тэлефон, сад, гаспабудовы, участак 0.15 га. Тэл. (8-0229) 6387212.
• Тэрмінова дом у в. Снежкава, прысядзібны ўчастак 0.40 га, сад, гарод, гаспадарчыя пабудовы, вадаправод, склеп, кацельнае і пячное абсталяванне. Т. у Вілейцы 33238 (пасля 17.00).

МЯНЯЮ

• 3-пакаёвую кватэру ў г. Вілейка на 1-пакаёвую. Т. у Вілейцы 56723 (пасля 20.00).

ЗДАМ

• Памяшканне пад офіс у г. Вілейка, плошча 109 м², падсобныя памяшканні. Т. у Вілейцы 53302.

НАЙМУ

• Маладая сям'я (3 чалавекі) нойме 1,2-пакаёвую кватэру ў Маладзечне. Тэл. (8-029) 6677262.
• Кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 46266.
• Дом у Вілейцы або прыгарадзе, магчымы далейшы выкуп. Т. у Вілейцы 59352.
• 1-пакаёвую кватэру ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 68854.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

• **"МУЛЕН РУЖ"** пракат вясельнай і вячэрняй моды. Вэлюм у падарунак. Вяночкі, ручнікі. Т. у Маладзечне 39293, (8-029) 6339293. Ліц. №04599 Белбытсаюза18.10.1999-18.10.2004.
• Вясельныя і вячэрнія ўбранні. Вялікі выбар. Т. у Маладзечне 75801. Ліц. №04285 БДААБАН 20.05.2002-20.05.2007.
• "Лілія" прапануе вялікі выбар вясельных і вячэрніх убранняў. Валынца,9 (каля "Залатой бочкі"). Т. у Маладзечне 74812, дам 75801, (8-029) 6418594. Ліц. №04285 БДААБАН 20.05.2002-20.05.2007.
• Пракат Зоі Іванаўны прапануе вялікі выбар вясельных і вячэрніх сукенак. Вяночак для нявесты ў падарунак. Сукенка для маці нявесты — бясплатна. Усе аксесуары для вяселля: пярсцёнкі на а/м, рушнікі, кветачкі і іншае. Т. у Маладзечне 50825. Ліц. №03716 Белбытсаюза 13.08.99-13.08.2004.
• Пракат "Ліліей" прапануе вясельныя і вячэрнія ўборы. Т. у Вілейцы 32100, (8-029) 6201718. Ліц №04804 БелБыт, 5.08.2002-5.08.2007.
• Вясельна- вячэрні салон "Надзея". Вялікі выбар убранняў. Маладзечна, вул. Будаўнікоў, 15а (Дом быту). Тэл. 67877. Ліц. №03204 БДААБАН 30.11.2001-30.11.2006.
• **ВЯСЕЛЬНА-ВЯЧЭРНІ САЛОН "МІЛЭДЗІ".** Вялікі выбар убранняў і аксесуараў. Вул. Буйніцкага, 30 (р-н СШ №7). Т. у Маладзечне 77382. Ліц. №03576 БДААБАН 31.01.2002-31.01.2007.
• Вясельны салон "Раксалана" прапануе вялікі выбар вясельных сукенак. Убранні на другі дзень вяселля — скідка 50%. Вэлюм у падарунак! Гасцініца "Маладзечна", 1 паверх. Т. у Маладзечне 51070 (дам). Ліц №00582 да 04.06.2004.
• Вясельны салон на міні-рынку (Цэнтральная плошча) запрашае нявест! Т. у Маладзечне 30848, (8-029) 6020929. Ліц ББС №01795 да 08.05.2006.
• **ВЯСЕЛЬНЫЯ, ВЯЧЭРНІЯ** ўборы. Выпускныя сукенкі. **Т. У ВІЛЕЙЦЫ** 55513 Ліц. № 04123 да 24.04.2007. БелБыт.

ВІДЭАФОТАЗДЫМКА

• Відэаздымка лічбавай а/камерай "Sony" 2000. Т. у Смаргоні 53916. Ліц №873 МК ад 4.05.2001.

ГРУЗАПЕРАВОЗКІ

• А/м Сканія, 12т, 55 м³, рэфрыжэратар, Мерседэс, 1.5т па РБ і СНД. Т. у Маладзечне 35802, (8-029) 6635801, (8-029) 6635802. Ліц АЕ №1-7848 МТіК ад 24.06.2003.

ІНШЫЯ ПАСЛУГІ

• Выраблю індывідуальныя спартыўныя трэнажоры. Т. у Маладзечне 70602.
• Рамонт тэлевізараў. Т. у Маладзечне 76738 Ліц МП РБ №1926 да 27.12.2005.
• Шліфую дашчатую паркетную падлогу. Тэл.(8-029) 6290893, Канстанцін.
• СП "AmericanLogie": зборка камп'ютэраў пад заказ, змяненне канфігурацыі, камплектацыя, абслугоўванне, рамонт. Т. у Маладзечне 30848, (8-029) 6511663. Ліц МП №166 да 23.08.2007.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

• Ліст ацынкаваны. Форма аплаты любая. Тэл. (8-029) 6650588.
• Блокі Г/С, цэглу, **ДРОВЫ** з дастаўкай, дошкі 17х100х1800 з елкі па 125 тыс.руб, 6 м³. Т. у Маладзечне 66534, (8-029) 6362559.

СЕЛЬГАСТЭХНІКУ

• Камбайн збожжаўборны СК-5 "Ніва" або мяняю на трактар. Т. у Мядзеле 54159.
• Касілку, капалку конную, касілку ротарную. Т. у Вілейцы 33236.
• Касілку да матаблока, ГАЗ-51, можна на запчасткі. Т. у Маладзечне 75312.

БЫТАВУЮ ТЭХНІКУ

• Халадзільнік-маразільнік "Мінск-Атлант", халадзільнік "Мінск-15, 16", маразільнік "Мінск-Атлант", тэлевізар "Гарызонт-510" (54 см, ДУ), "Гарызонт-355"; газавую пліту "Брэст" 4-канфорачную. Усё ў добрым стане, б/у. Т. у Вілейцы 57040.
• Халадзільнік "Мінск-16Е". Т. у Маладзечне 51019.
• Пральныя машыны Siemens, Hanseatic, Matura. Т. у Маладзечне 70828.
• VTR HITACHI 118E на з/ч, рабочы, 29000 руб. Т. у Маладзечне 31685.
• Новую пліту газавую "Індэзіт", машыну пральную "Індэзіт". Т. у Вілейцы 35285.
• В/магнітафон, р/тэлефон "Харвест-5", маб.тэлефон "Нокія", "Матарола", гульн. прыстаўку. Т. у Маладзечне 75321, (8-029) 6312530.
• Відэакамеру "Panasonic" M3000. Т. у Маладзечне 54989, 70631.

МЭБЛЮ

• **МЭБЛЯ** пад заказ. Зборка. Дастаўка. Т. у Вілейцы 56382, (8-029) 6656382. Ліц. №245 Вілейскага РВК 6.08.2002-6.08.2007. Ліц. №05264 БДААБАН 14.10.2002-14.10.2007.
• **МЭБЛЮ РБ**. Дастаўка. Т. у Вілейцы 53829, (8-029) 6313007. Ліц №260 22.08.2002-23.08.2007.
• Секцыю (непаліраваная 3.6м; 2.3м); шафу (3,2-дзверную з антр); мяккі куток, ложак 1.5 спальны (2 шт), усё ў добрым стане, б/у, нядорага. Т. у Вілейцы 57040.
• Ложак 2-спальны, 2 матрацы ("Мара"); ложак дзіцячы, натуральнае дрэва; веласіпед дзіцячы "Kettler". Т. у Маладзечне 62063.
• Секцыю, наборную, нядорага. Т. у Маладзечне 54419 (з 19.00 да 21.00), Таня.

ЖЫВЁЛУ

• Шчанят сярэднеазіяцкай аўчаркі. Т. у Мядзеле 50661.
• Шчанят нямецкай аўчаркі. Т. у Маладзечне 32639.
• Добрую карову, нядорага, Вілейскі раён. Т. у Вілейцы 44256.
• Рабочую кабылу. Т. у Маладзечне 92523.
• Каня. Вілейскі раён, в. Кухты, Кароль.
• Рабочую кабылу (4 гады) і маладую кабылу (1 год). Т. у Маладзечне 77260 (па будніх днях пасля 18.00).
• Кабылу, 6 год. Т. у Вілейцы 54298.
• Каня, 9 год, в. Кастыкі, Касцяневіцкі с/с. Т. у Вілейцы 63561.
• Жарабя, жаночы пол, узрост – 1 год, свойскае, можна для гадоўлі, вёска Зоранька. Т. у Маладзечне 22309.

ІНШАЕ

• **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Якасць, рэальныя цэны. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля Палаца культуры). Т. у Маладзечне 70656.
• **КАМП'ЮТЭРЫ, КАМПЛЕКТУЮЧЫЯ, ГАРАНТЫЯ. Т. У МАЛАДЗЕЧНЕ 65168, (8-029) 6480298.** Ліц №0143882 Маладзечанскі ГВК ад 27.02.2003.
• Бухгалтарскія кнігі, бланачную прадукцыю, канцтавары. Смешныя цэны. Т. у Смаргоні 33077. Ліц №712 Смаргонскі ГВК ад 21.05.2003.
• **КАЦЁЛ АЦЯПЛЯЛЬНЫ**, камбінаваны (газ, цвёрдае паліва) КС-ТГ-12.5А. Тэл. (8-029) 6319537.
• **ТРУБУ П/Э** водаправодную: d 25, 32, 50, 63, 110К. Тавар сертыфікаваны. На калгасным рынку або па т. у Маладзечне 70448, (8-029) 6574276.
• Пластыкавыя шклопакеты новыя і б/у. Устаноўка. Нядорага. Тэл. (8-029) 6850232.
• Пчаліныя вуллі, танна. в. Паняцічы, 58, Кісель.
• Стрэльбу нямецкую "ЗАУЭР", гарызанталка, 12 кал; лодку "Казанка". Т. у Вілейцы 32783.
• Вугаль, брыкет, дровы. Т. у Маладзечне 65301.
• Сотавы тэлефон "Philips", 3 месяцы б/у Т. у Маладзечне 75146.
• Мабільны тэлефон Ericsson A-3618 (крыху б/у, на гарантыі, нядорага, 4 падсветкі, чахол, зараднае). Тэл. (8-029) 6142280.
• Б.П "Дружба"; зварачны трансфарматар 220В; малатарню (молотилку). Т. у Маладзечне 67102.
• Більярд 2.9х1.45м (поўны камплект), новы, нядорага; шкло лабавое для а/м "Масквіч". Пейджар 30020, аб. 4308.
• Металічныя гаражныя вароты. Т. у Вілейцы 59268 (пасля 16.00).
• Нажную швейную машыну, б/у, вязальную; дамскі веласіпед. Т. у Вілейцы 54719.
• Сцевію (мядовая трава). Т. у Маладзечне 32256.
• Гідракасцюм мокры 48-50р, 100 у. а. Тэл. (8-029) 6660037.

КУПЛЮ

• **ФОТААПАРАТЫ**, аб'ектывы, **ГАДЗІННІКІ**, грамафоны, абразы, мэблю, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8029) 6564854.
• Свіней, цялят, кароў на мяса. Т. у Маладзечне 39901, 54242.
• Арганізацыя купіць дрэваапрацоўчыя станкі, б/у; лесавоз, б/у; маніпулятар б/у. Тэл. (8-029) 6531759, (8-029) 6370447.
• Флейту. Т. у Маладзечне 99173.

ПАТРАБУЮЦЦА

• Вальшчык для работы ў лесе. Т. у Маладзечне 37550.
• РУП "Стайкі" Вілейскага раёна запрашае на пастаянную работу інжэнера, бухгалтара, агранома, заатэхніка, інжэнера-электрыка, вадзіцеляў механізатараў. Даецца жыллё з усімі выгодамі. Т. у Вілейцы 50034, 73243, 73241.
• Работа ў Маскве. Рабочыя ўсіх будаўнічых спецыяльнасцей, а таксама рознарабочыя. Работа ў дзяржструктурах. Працоўны дагавор. Жыллё бясплатнае, рэгістрацыя, аванс, вахта, харчаванне. Дастаўка камфартабельным мікрааўтобусам. Т. (8029) 6300142.
• **ДЛЯ РАБОТЫ Ў МАСКВЕ: ЦЕСЛЯРЫ-БЕТОНШЧЫКІ, АРМАТУРШЧЫКІ, БЕТОНШЧЫКІ, ЗВАРШЧЫКІ, БРЫГАДЗІРЫ КАМПЛЕКСНЫХ БРЫГАД, РАБОЧЫЯ ПА ДОБРАЎПАРАДКАВАННЮ, МЕХАНІКІ МАТАБЛОКА. Т. У МАЛАДЗЕЧНЕ 75140.**

ШУКАЮ РАБОТУ

• М/а 1т, магчыма аднаразовую. Тэл. (8-029) 6631960.

ІНШАЕ

• Дадатковы заробак у рэгіёнах. Т. у Мінску 2503081, (8-029) 7751101.
• **ТОЛЬКІ 24 ЛІПЕНЯ КУПЛЯЕМ НАТУРАЛЬНЫЯ ВАЛАСЫ АД 35 СМ: Г. МАЛАДЗЕЧНА, ДОМ БЫТУ ПА ВУЛ БУДАЎНІКОЎ, ЦЫРУЛЬНЯ; З 10.00 ДА 16.00; 22 ЛІПЕНЯ Г. ВІЛЕЙКА, ДОМ БЫТУ, ЦЫРУЛЬНЯ; 23 ЛІПЕНЯ Г. МЯДЗЕЛ, ДОМ БЫТУ, З 10.00 ДА 16.00.**
• Будаўнікі, работа ў Маскве, шукаю напарнікаў. Жыллё, харчаванне. Т. у Смаргоні, раб. 52600 (з 9.00 да 15.00).

Дарагая Клаўдзія Іванаўна Дубовік! Прыміце нашы шчырыя спачуванні ў сувязі з трагічнай смерцю СЫНА Аляксандра. Няхай у гэтыя скрушныя дні ўвага і спагада людзей хаця б крыху прыцішаць Ваш боль. Стойкасці і вытрымкі Вам.

Сям'я Манцэвічаў.

Калектыў рэдакцыі "Маладзечанскай газеты" выказвае шчырыя спачуванні былой работніцы рэдакцыі Клаўдзіі Іванаўне Дубовік у сувязі з невымерным горам, якое яе напаткала, – трагічнай смерцю любімага СЫНА Аляксандра.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

Сярод белага дня

МАЛАДЗЕЧНА. У гадзіну дня на ўчастку дарогі Чысць-Краснае невядомы накінуўся на вяскоўца з Ракуцёўшчыны.

Злодзей адабраў у яго 60 тысяч рублёў і прадукты харчавання. Узбуджана крымінальная справа.

Знайшлі злодзея

МАЛАДЗЕЧНА. У ходзе аператыўна-пошукавых мерапрыемстваў супрацоўнікі аддзела крымінальнага вышуку знайшлі злодзея, які 27 чэрвеня выкраў грошы з магазіна ў вёсцы Крыніца.

Ім аказаўся мінчанін. У той дзень каля паловы 8-й гадзіны вечара ён пагражаў сякерай прадаўцу і адабраў у яго выручку ў 60 тысяч рублёў.

Знікла дзяўчынка

МАЛАДЗЕЧНА. Знікла 15-гадовая дзяўчынка з вёскі Цюрлі.

У панядзелак пра гэта ў гаррайаддзеле ўнутраных спраў расказала яе бабуля. Здарэнне адбылося 18 мая. Дзяўчынка пайшла з дому і да гэтай пары яе месцазнаходжанне невядома.

По зводцы Маладзечанскага гаррайаддзела ўнутраных спраў падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ НАДВОР'Е

Мінск	19.07	20.07	21.07	22.07
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература,°С днём	+26	+28	+25	+25
ноччу	+15	+16	+18	+17
атмасферны ціск, мм	739	739	740	740
хуткасць ветру, м/сек	1-3	1-3	1-3	1-3

Вільня	19.07	20.07	21.07	22.07
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература,°С днём	+27	+30	+26	+25
ноччу	+17	+18	+20	+18
атмасферны ціск, мм	746	746	747	745
хуткасць ветру, м/сек	1-3	1-3	0	0

Чытайце праз тыдзень:

МАЯ БЕЛАРУСЬ. "Рэгіянальная газета" пачынае свой новы конкурс. Пра гэта прасілі многія з нашых чытачоў у адказах на нашу вясновую анкету. Віктарыну "Мая Беларусь" падрыхтаваў і будзе весці наш чытач з з вёскі Дружная ля Нарачы Мікалай Ліпскі. "Мая Беларусь – гэта прыгожая краіна з багатым мінулым, гасцінымі і працавітымі людзьмі і маляўнічай прыродай". Такімі словамі пачынае свой фотаальбом журналіст Плыткевіч. Гэтую прыгожую кнігу з аўтографам аўтара і атрымае пераможца нашага інтэлектуальнага спаборніцтва.

Гараскоп 21 – 27 ліпеня

Авен (21.03–20.04)

Перыяд спрыяльны для самай разнабаковай дзейнасці – вандровак, кантактаў, умацавання здароўя. Але трэба быць гатовым да магчымых складанасцей, абумоўленых у асноўным вашымі мінулымі недаробкамі і рознымі няўлічанымі момантамі. Шматлікія сітуацыі будуць складацца далёка не так, як хацелася б. Дасягненне ўзаемаразумення пры рашэнні складаных пытанняў таксама вельмі праблематычнае. Лепш усё гэта крыху адкласці.

Цялец (21.04–21.05)

Можна працягваць упэўнена займацца ўсім, што вас на дадзены момант цікавіць. Новыя сустрэчы, знаёмствы, паездкі будуць карысныя ў пашырэнні поля вашай дзейнасці, у пошуку новых партнёраў. Акрамя таго, існуе большая доля верагоднасці сустрэць таго адзінага, якога вам так не хапае.

Блізняты (22.05–21.06)

Трэба "быць ў форме", быць напагатове, каб змагчы скарыстацца любым добрым збегам абставін. Не прапусціце спрыяльных магчымасцей, таму што пакуль ваша дзелавая актыўнасць і хватка знаходзяцца на высокім узроўні.

Рак (22.06–23.07)

Амаль увесь тыдзень магчымы шчаслівыя збегі абставін і ў каханні, і ў грошах. Большасць Ракаў адчуваюць сябе энергічна, мэтанакіравана, выяўляюць гатоўнасць да дасягнення мэты, да магчымых правак, змен. Найбольш важныя справы пастарайцеся вырашыць да серады, таму што потым вам будзе цяжка знайсці агульную мову з партнёрамі.

Леў (24.07–23.08)

Актыўнасць трэба крыху паменшыць. Магчыма сутыкненне з негатыўнымі сітуацыямі, дзякуючы якім, аднак, вы зможаце зразумець свае недапрацоўкі і памылкі. І хоць зараз вам уласцівы стан творчага асвятлення і бачання сваіх магчымасцей, пасля чацвярга адносіны да свету, кантакты з людзьмі значна спросцяцца.

Дзева (24.08–23.09)

Найбольш важныя мерапрыемствы лепш правесці да выхадных – пасля панядзелка шанс сутыкнуцца з праблемамі. Вам трэба быць асцярожнейшымі. Магчымы памылкі адносна намераў і адносін іншых людзей, расчараванне. Але, дзякуючы гнуткасці і лаяльнасці, вы зможаце рашыць свае самыя заблытаныя праблемы. У сераду вы асабліва добра будзеце адчуваць сілу слова і зможаце скарыстаць гэта для сябе.

Шалі (24.09–23.10)

Гэта добры час для завяршэння важных спраў. Пастарайцеся больш правільна размеркаваць вашую энергію, час, матэрыяльныя рэсурсы. Для замацавання прафесійных дасягненняў можаце дадаць свае арганізатарскія таленты, уменне ў патрэбны момант падаць патрэбную думку.

Скарпіён (24.10–22.11)

Гэты тыдзень вельмі актыўны і дзейны. Могуць выявіцца павышаная адчувальнасць, жаданне пазбавіцца ад вынікаў нейкіх дрэнных учынкаў. У такіх выпадках добра звярнуцца да царквы, да споведзі. Але шмат чаго залежыць і ад таго, наколькі цікава вы будзеце ўзаемадзейнічаць са значнымі для вас людзьмі. У любым выпадку не трэба грэбаваць дадзенымі вам парадам.

Стралец (23.11–21.12)

У асноўным гэты час абяцае быць даволі напружаным. Канечне, хочацца верыць у шчырасць намераў вашых партнёраў, але адказныя справы і сустрэчы лепш адмяніць. Не трэба пачынаць праектаў, асабліва звязаных з рызыкай. Але надта эгаістычны настрой павялічыць праблему. Вы нават можаце атрымаць значную душэўную рану. Але можна і аблегчыць свой стан, калі паглядзець на сітуацыю вачыма іншых людзей.

Казярог (22.12–20.01)

Можна дазволіць сабе больш інтэнсіўнае праведзенне часу. Больш зносін – сардэчныя, шчырыя гутаркі, рамантычныя сустрэчы прынясуць вам вялікае задавальненне. Добры час для шлюбу, можна гарантаваць яго стабільнасць і надзейнасць. Нядрэнныя абставіны і ў плане кар'еры.

Вадалей (21.01–19.02)

Па-ранейшаму пытанні здароўя, рацыянальнага выкарыстання сваёй энергіі застаюцца на першым плане. Патрабуецца пільная ўвага і да прафесійных спраў. Тут можна разлічваць толькі на сябе. Толькі ўласнымі намаганнямі вы зможаце нармалізаваць "атмасферу". Пагэтаму інтэнсіўныя зносіны вам не патрэбны.

Рыбы (20.02–20.03)

Калі ў вас ёсць нейкія ўдалыя "зачэпкі", атрымоўвайце задавальненне, калі няма, то будзьце больш уважлівымі да магчымасцей, якія вам даюць, і падарункам лёсу – магчыма, на гэтым тыдні вам усміхнецца фартуна. Не прапускайце спрыяльных магчымасцей уладзіць нейкія справы і ўзаемаадносіны. У гэты час вас могуць наведваць творчыя і вельмі актуальныя ідэі.

Рэгіянальная газета

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227
Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёну і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Тыраж 10180 экз.
Індэкс 63212 (індывідуальная падпіска), 63369 (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі.
У розніцу – цана свабодная. №29 (430) 18.07.2003. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая,11.
Зак. № 2312. Падпісана ў друк у 13.00 17.07.2003

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а. Тэлефоны/факс: (01773) 6-96-67, 5-38-41 (рэклама), 5-07-99
E-mail: regionnews@promedia.by, http://regionnews.promedia.by

Прыём дробных аб'яў

Маладзечна Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. **69667, 53841**.
Вілейка вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». Тэл. **55284**.
Вілейка вул. 17 Верасня, 30, пошта. Тэл. **55233, 55539**.
Смаргонь вул. Танкістаў, 8, рэдакцыя «Новой газеты Сморгони». Тэл. **33077**.
Смаргонь вул. Танкістаў, 1, аддзяленне сувязі №2 Смаргоні. Тэл. **22211**.
Чысць вул. Зялёная, 4, магазін «Канцкласік». Тэл. **99172**.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: **Астравец** – 01591, **Ашмяны** – 01593, **Валожын** – 01772, **Вілейка** – 01771, **Маладзечна** – 01773, **Мінск** – 017, **Мядзел** – 01797, **Смаргонь** – 01592

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444